

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams 2.00
pusmečiui 1.00

ADRISAS:

1815 Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 34

Philadelphia, Pa. 21 Rugpiučio (August) 1908 m.

Metas IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Žvilgis į ateitį.

MERIKOJE krizis. Milijonai darbininkų be darbo, tukstančiai šeimynų badą kenčia.

Daug buvo aiškinta ir rašyta apie šį krizį ir jo priežastis. Išaiškinta, kad tai pasekmė perdirbimo tavorų arba netekimo rinkų. Viskas tas teisybė. Tikra istorija šio krizio tokia.

Šis krizis prasidėjo su bankrutu «Knickerbocker Trust Co.» bankos – tos bankos, per kurią didesnę dalį savo biznio atlikdavo geležies ir plieno trustas. Po to pradėjo bankrutyti kitos bankos, arti su pirmąja surištos. Toliau, bankoms šiek tiek susitvarkius, pradėjo stoti ir dirbtuvės: pirmiausiai geležinės – lokomotyvų, mašinų, rėlių ir tt. Prasidėjo tikras krizis. Kadangi viena šaka pramonės drūčiai surišta su kitoms – neišvengtinai turėjo susimazinti darbai ir kitose pramonės

šakose. Tai tokia trumpa istorija krizio.

Iš šios trumpos krizio istorijos matome, kad krizis užstojo tiktai geležies pramonėje; kitos pramonės šakos tik tiek apsisusto, kiek jos buvo surištos su geležies pramone, arba kiek jos prigulėjo nuo gyvenimo darbininkų, dirbančių geležies pramonėje. Bet kas do priežastis, kad per 14 metų (nuo paskutinio Amerikoj krizio 1893 m.) gerai ėję darbai turėjo apsisotiti ir tai tik geležinėje pramonėje! Priežastis, kaip jau ne sykį buvo aiškinta, tame, kad rinkos tapo pripildytos, tavorų nėr kur iškišti.

Pažvelgus į Amerikos pramonę, matom, kad pačioj Amerikoj (vidurinėje prekyboje) kriziai negali atsitikti. Kriziai atsitinka tik ten, kur yra lenktynės. Amerikoje, lenktynių nėra: čia pramonė ir prekyba reguliuojama trustų. Trus-

tai žino, kiek kokių dalykų Amerikoje susivartoja, ir kada jau tų dalykų užtenka, sustabo ant kelių nedėlių ar mėnesių dirbtuves, išdirbančias tuos dalykus, ir per tą laiką žmoučės išperka perviršį. Tas tankiai ir atsitinka tose pramonėse, kurių išdirbiniai paskirti vartojimui viduryje šalies. Bet kitaip su toms pramonėms, kurių išdirbiniai skiriami visasvietinei rinkai. Paimkim kad ir geležies pramonę. Visi iš geležies padirbti išdirbiniai jokiū būdu negali but suvartojami pačioj Amerikoj. Juk lokomotyvų, mašinų, rėlių ir kitokių geležinių dirbtuvių daugybė. Išdirbiniai tų visų dirbtuvių vartojami tiesimui geležinkelių, tiltų, statymui dirbtuvių. Naujų dirbtuvių jau ne teip daug stato. Amerikai (Jungt. Valstybėms) užtektų ir penktos dalies viso dirbtuvių skaitliaus, kiek dabar jų yra. Kur kita dalis išdirbinių dingsta, kuri negal bet suvartota pačioj Amerikoj? Kitą dalį išdirbinių veža į kitas šalis. Žinoma, į tokias šalis negali išvežti, arba išveža labai mažai, kur pramonė teip jau išsiplėtojus, kaip Amerikoje. Turi vežti į tokias šalis, kurios da negali pačios pasidaryti tokių daiktų. Tokios šalys yra Azijoje. Tenai ir vežė tuos tavorus.

1894 ir 1895 m. Amerikoje, po kriziu prasadėjo darbai gerai eiti. Dėlko? Dėlto, kad toli rytinėje Azijoje kilo karė Japonijos su Kynais. Amerikos ir Europos kapitalistams reikėjo rinkų. Rinkos matėsi rytinėje Azijoje, bet jos buvo neprieinamos: Kynija visai buvo uždaryta, tiktai retkarčiais atidarydavo Kantono miesto vartus svetimtaučiams pirkliams. Vienintelė rinka rytinėj Azijoj buvo Japonija. Tenai visos kapitalistiškos šalys ir gabeno savo tavorus. Amerika su Vokietija tiesė geležinkelius, statė tiltus ir dirbtuves; Anglija su Amerika rengė karišką ir prekybšką laivyną; Vokietija aprenge ir apginklavo kariumenę ir sykiu su Prancuzija mokino Japonijos kareivius. Visos kapitalistiškos šalys turėjo tenai darbo. Bet visgi Japonija šalis nedidelė. O čia po šonu buvo Kynija – šalis turtinga, bet neištirta. Gyventojų daugybė – baisu užkabinti, kad kartais neišsipildytų vokiečių kaizerio pranašavimas apie „geltonąjį pavojų“. Japonija geriausiai pažinojo Kyniją. Apart to ir Japonijai reikalinga buvo rasti kur nors vieta, kur galėtų sutalpinti augantį skaitlių gyventojų. Čia po šonu buvo Korėja, priklausanti Kynams; ten toliau Mandžurija. Japonams ir jų augančiai pramonei buvo gardus kšnis. Ir štai, prigelbstint visoms kapitalistiškoms šalims, Japonija apskelbė karę. Amerikos ir Europos kapitalistams to ir reikėjo. Suprantama, kad laike karės Japonija negalėjo pasigaminti daugelio sau reikalingų dalykų – turėjo pirkti iš kitų šalių. Per tai atsidarė gera rinka kitoms kapitalistiškom šalims. Po karei vėl didesnė dalis teko Europai ir Amerikai, negu pačiai Japonijai. Atsitarė daugelis rinkų ir Kynijoje. Bet ir tos naujos rinkos tuojaus tapo pripildytos. Vėl grėsė krizis. Reikia jieškoti da platesnių rinkų. Visoms kapitalistiškoms šalims dantį gėlė Kynija. Japonija parodė, kad Kyniją galima mušti ir sumušti – pavojaus nėra. Na ir išrado progą – atkeršyt už misijonierius. Ir pradėjo pliekti Kyniją iš visų pusių. Nupliekę, pasidalino į apskričius ir pradėjo dirbti kožnas savo darbą: tiesti geležin-

kelius, statyti dirbtuves, dirbti tvirtoves, gabenti ginklus ir mokyti kynus juos vartoti. Tokiu būdu pasiilgino „gerovė“ kapitalistiškųjų šalių. Paskutiniais metais kapitalistiškos šalys daug pasinaudojo iš karės Rusijos su Japonija.

(Užbaiga seka)

Ka daryt su mašinom?

Parašė A. Antonov.

Kada užaina bedarbės, priverčiančios tūkstančius darbininkų badauti, paskutinieji noroms nenoroms jieško savo likimo prižasčių, ir beveik visada jas atranda: tavorų padaryta per daug, niekas jų neišperka, kapitalistai turi sulaikyti išdirbystę. Mušti kapitalistus už tai – negalimas daiktas, nes jie, verkdami, jieško rinkų, bet neatranda. Iškarsi pabirkantus, tada pabirkas da ilgiau stovės uždarytas, nes nebus kam paliepti atidaryti. Kas gi čia kaltas? Kas padarė tiek daug tavorų, kad net parduot jų nebegalima?

Supranta darbininkas, kad tai jo kaltybė: perilgas valandas jis dirbo už pigią mokesť. Bausti save už tai nesinori. Bet ar neatsiras kitas kaltininkas? Juk darbininkai tiek tavorų padaryti negalėjo, nors būtų dirbę dienas ir naktis.

Ir štai puola į akis milžiniškas prasižengėlis – technika. Kiek darbo seniau atlikdavo 100 drūtų darbininkų, tiek šiandien atlieka 10–20 vaikų. Su mašinos pagelba vienas darbininkas gali pasiūti per dieną 5–6 poras čėverykų, tuom tarpu kaip be jos jam prisieitų vieną porą siūti dvi dieni. «Mašina kalta! – rėkia darbininkas. – Ji užima darbininkų vietas. Ji padaro per daug tavorų. Muškite, daužykite ją!» Tokis buvo šauksmas Anglijos audėjų, kada į rankinių staklių vietą liko įvesta garinė mašina. Daužymas mašinų turėjo tokias pasekmes, kad daugelis darbininkų liko aštriai nubausta ir nemažai pabirkų užsidarė. Tokiu būdu jų būvis ne tik ką nepasigerino, bet da žemiau nupuolė. Ir tai buvo lekcija Anglijos audėjams, kad mašinų naikinimu nieko nelaimėsi. Tuo labiau, kad visokie audeklai nuo to laiko neapsakomai pabrango, ir mažiau turtingiems sunku buvo nors kiek geriau apsirėdyt.

Iš eilės pridursiu, kad konkurencija neretai verčia pabirkantą pirkti naujas mašinas už paskutinius centus. O jeigu mes sunaikšime paskutinį jo turtą, tad, beabejonės, jis subankrutis. Išeis, kad mes į savo eiles sulauksime da vieną proletarą, jieškantį darbo, bet neprielankū mums, nes jis neužmirš, kas privertė jį subankrutinti.

Galime mes išnaikinti mašinas, pabirkus, galime pasidalinti visuomenės turtą. Bet kokios būtų pasekmės? Jei tik privatiškos savasties formos pasiliks, patys užkrausime jungą ant savo sprando. Juk to turto, kuris yra gatavas, neilgai mums užteks, reikės siūti natus čėverykus, naujus namus statyti, daugiau geležies išdirbti ir tt. Prisieitų kiekvienam daryti sau reikalingus tavorus. Bet paklauskite, ar kiekvienas šiandieninis žmogus moka visus amatus. Audėjas jokiū būdu nepasiūs sau rūbų ir čėverykų, nenukals peilio ir vinies. Mašinų išdirbystė privertė žmones užmiršti daugybę smulkių amatų, o pripratino prie vieno amato arba prie menkos dalelės kokiū nors amato. Da gi pats kūnas taikosi prie atliekamo darbo. Ant gatvės galima beveik visada teisingai nurodyti, kurs kalvis, kurpius, vaizbunas ir tt. Kitas kalvis per metus neišgalvos, kaip yra audžiamas drabužis. Ir liepkite dabartiniems žmonėms pasigaminti sau reikalingus daiktus! Beabejonės, daildydė stengtus sukalti sau kepurę iš lentų arba pasiūti tokią, kad ne vie-

ną nakčia išgązdintų. O kitas, nemokantis aust ir siūti, turėtų nuogas bėgioti.

Apart to, žmonių dabar yra tiek daug, kad gamta, išnaudojama vien tik rankom, neužganėdys visų reikalų. Padėkime, malkų visiems reikės, o girių kitur jau neliko. Vaikams ir pačiam žiemą šalta, o čia ir žašį norėtum iškepti. Prisieitų žalių valgyti ir šaltį kęsti. Matome, kad malkų visiems žmonėms jokiū būdu neužtektų, jei nevirtotų elektrikos, gazo ir akmeninių anglių. O kad viską tą pagaminti, reikalingas darbo paskirstymas, reikalingos mašinos, geležinkeliai, tiltai ir tt. Neliko tiek dauggyvulių, kad užtektų odos visiems ant čėverykų. Su mašinom galima padaryti medžiagą čėverykams iš medžių žievių, iš įvairių žolių. Prastais įrankiais išdirbta žemė vietomis nepramaitintų artojo, o pradėk ją apdirbti mašinomis, tai ir parduoti turėsi ko. Paimkime paprasčiausį pavyzdį. Pas ūkininką 10 vaikų. Jo pati ir vyriausėji duktė verpia, audžia — ir vis negali gerai aprėdyti šeimos, nepaspėja. Mato ūkininkas, kad greitai be marškinių reikės vaikščioti ir nupirko verpiamąją mašinėlę, norėdamas paskubinti pačią darbą. Bežiūrint linai liko suverpti ir pradėjo jo pati austi. Jau neberekėjo jam klausytis per naktis ratelio ūžimo ir šeimyna greitai liko aprėdyta.

Nesiras žmogaus, kurs ginčytų, kad mašina nėra naudinga; teipgi mažai gali atsirasti utopistų, tvirtinančių, būk be mašinų žmonės gali užganėdinti savo reikalavimus. Tiktai tame gali būti klausimas, kaip padaryti, kad besivystanti technika negrėstų proletarijui kančiomis ir mirtim. Naikinti mašinas — reiškia trukdyti kapitalo išsivystimą, skirstyti jį į mažas daleles, stumti žmoniją į praeitį, į tą perijodą, kurio kombinacija seniai pereita ir neatsako kaip dvasiškam, teip ir kūniškam žmogaus stovini. Tiesa, darbininkai gali pasidžiaugti, matydami, kaip jų išnaudotojo mašinos, kurios išvarė tūkstančius proletarų badauti, liko sumaltas į trupučius. Vienok tokis džiaugsmas bus tik keršto išreiškimu, trumpas. Jei darbdaviui nepavyks įvesti naujausios sistemos mašinų, jis privers mus dirbti prie senųjų, bet du syk ilgesnį laiką. Ir tik skirtumas bus tame, kad už tą pačią mokesčių dirbsime daugiau valandų, o paskui vis tiek liksime be darbo, nes kapitalistui tavo darbo dalis pasiliks, — kitaip jis nesamdytų darbininko —, o kada tokių dalių susidės tiek, kad neliks rinkų dėl jų, tada tave atleis iš pabrako.

Čia man pasakys, jog darbininkai turi kovoti prieš darbo laiko pailginimą. Tas man ir reikalinga buvo. Aš norėjau, kad jūs pasakytumėte, jog darbininkai turi kovoti. Vienok jeigu jau kovoti, tai turime apsižvalgyti, kad ta kova būtų suvartota kuonaudingiausiai. Kad pasipriešinti prieš darbo dienos pailginimą, reikalingas darbininkų solidariskumas, organizacija. Tik susipratę darbininkai gali išlaikyti kovą prieš kapitalistus. Ir kova prieš darbo dienos pailginimą yra nemažiau sunki, kaip ir už darbo dienos sutrumpinimą. Dirbti trumpesnį laiką kiekvienam maloniau. Taigi ir kovoti už darbo dienos sutrumpinimą turi būti smagiau. Jeigu visur įvedamos vis naujos mašinos, mažesnio darbininkų skaitliaus reikalaujančios, tai mes turime išreikalauti, kad darbo laikas būtų lig to sutrumpintas, kad visi darbininkai galėtų pasilikti ant savo vietų. Mums nėra reikalo trukdyti technikos išsivystimo, nes jis gali palengvinti mums darbą, jeigu tik mokėsime pasinaudoti, jis sutrumpina darbo laiką. Kapitalistiškam surėdymui lemta priruošti dirvą socializmui, t.y. suorganizuoti darbininkus į vieną bendriją, padaryti juos lygiais, paskirstyti tarp jų darbą ir tt. Kapitalizmas turi priruošti ir išdirbystės įrankius socialistiškai draugijai. Nors technikos išsivystimas ir kenktų mums laikinai, bet turime atminti, kad greitoj ateityj jis žada mums daugybę gerumų. Jeigu darbininkai būtų daugiau susipratę, jei galėtų kiekvieną išradimą apversti savo naudai, vis sutrumpindami darbo laiką.

Beabejonės, mašinos ir kitoki išradimai galės būti pilnai pa-

naudojami pačių darbininkų būvio pagerinimui tiktai tada, kada visi išdirbystės įrankiai liks savastim pačių darbininkų, — kada įvyks socializmas. Bet mes tikimės, kad prie socializmo žmogus dirbs visai mažai, nes pagerintos mašinos užims jo vietą ir pagamįs jam reikalingus produktus.

Juo sparčiau vystosi technika, tuo labiau verčiami yra darbininkai vienyti, tuo smarkiau auga didelis kapitalas ir žūsta smulkų savininkai, — ir tuo arčiau žengiami mes prie socializmo. O tas mus linksmia, nes perdaug nuvarginti esame kapitalizmo.

1.VII.08. Lebanon, Pa.

Susipratę rinkėjai sau laimę padarys!

Kur eisi, kur pažvelgsi, visur žmonių lyg kimšte prikimšta. O ko jie nori? O gi darbo. Na, tai tau! Ar gi Amerikoj nebėra darbo, ar nėra gerų uždarbių?!

Nebūčiau tikėjęs, jei kas man būt sakęs, kad Amerikoj būtų tokie blogi laikai, kad jau darbo pritrūko. Kas per priežastis? Ar per daug darbininkų yra, ar per mažai darbų beliko, ar kitaip kaip virto. Kaip regis, tai kad ir dvigubai darbininkų privažiuotų į Jungtines Valstijas ir tai užtektų darbo.

Čia yra kas kitas! Paimkime laikraščius: juose tankiai matyti, kiek nusimažino skaitlius ateivių ir kiek pasididino skaitlius išeivių, kurių Jungt. Valstybės pirmiau reikalaudavo padidimui savo pramonės.

Taigi dabar čion liko mažiau žmonių, kadangi daug iškelia vo dėl dabartinės bedarbės. Na, o skaitlius gatvėmis vaikščiojančiųjų nepasimažina. Dėlko gi teip? Juo daugiau pradėjo žmoneliai iškeliauti, juo daugiau pradėjo darbai stoti; o jei kur menka dirbtuvėlė pradeda krutėti, tai kitur penkios šešios užsidaro.

Kaikurie likusieji žmoneliai labai džiaugėsi. Tegul, girdi, važiuoja kiti į «seną krają», tai mums teks jų darbą. Bet labai apsigavo teip sakydami, kadangi linksmybės pražuvo, o jų vieton sąšaros pasirodė...

Tai ar ištikrųjų nebėra darbo? Ne, ne! Yra, bet tik dabar tas darbas suvaržytas iš visų pusių. Ne vienas užklauso, kaip ir kokiu būdu gali būti suvaržytas. Štai kaip jis suvaržomas. Kapitalistai padirbo pinigų krizį, kapitalistai uždarė dirbtuves ir sukrovė savo išdirbinius į sandėlius, kad darbininkas negalėtų jais naudotis; jei nori naudotis, reikia užmokėti, o iš kur imsi pinigų, jei nedirbi. Prie ko reikia kreipties ir ką daryti darbininkui-vergui? Bėda, kada badas darbininką žudo. Jau tūkstantai jų badą kenčia, o kas priverčia kęsti? O gi valdžia su savo tarnais. Kad tai būtų pirmas toks alkio metas (krizis), tai būtų labai stebėtina, bet tokie kriziai atsikartoja kas keliolika metų. Tai kas čia ant galo kal tas? Jau ne vien valdžia kalta, bet ypač tie, kurie išsirenka sau tokią valdžią. Jei žmonės renka valdžią, tai ji juk turi žmonių reikalais rūpintis. Taigi, draugai darbininkai, atsargiau šiais rinkimais, kad vėl mums neprisieitų alkis ir skursti, kaip dabar. Jau artinas laikas rinkimo prezidento ir kitų Amerikos valdininkų, o ar visi darbininkai žino, ką rinkti. Turbūt retam terūpi ateitis ir žmonių likimas. Turbūt visi yra užsiganėdinę dabartine valdžia.

Draugai! Laikas mūsų prašo, kad mes darbuotumėmės: ne kitam, ne valdžiai, ne ponui, ne kapitalistui, bet tiktai sau. Jeigu mes dabar tylėsime, o potam (po laiko) atsibusime, tai jau nieks neatkreips atydos į mūsų imanavimus, nors tu, darbininke, su sąšaros verktum ir maldautum, tai vis nueis ant nieko.

Taigi griebkimės, kol laikas, už darbo. Mes turėjom ir perleiom demokratų ir republikonų prezidentus, valdžias. Aiškiai matėme pasekmes jų valdininkavimo (ką-tik visus žmones neišdva-

sina badu!). Dabar jie vėl nori, kad mes jiems atiduotume balsus, t.y. rinktume į valdininkus demokratų ar republikonus. Jie mums bus geri ir prielankūs — sako jų agitatoriai organizatoriai. Ištikrųjų jie palieka mums gerai ir ištikimais tol, kol mes jų neišrenkame, o potam tai jau jiems nebereikia mūsų, nes jie tampa ponais valdonais.

Taigi darbininkai, neparduokime savo balsų, neparduokime save už stiklą alaus. Jie mus tol girdys, kol taps ponais, o po rinkimų tai jų nė su šakaliu nesurasi.

Mūsų darbinikiška partija, Socialistų Partija, gina visų darbininkų reikalus, tik darbininkai nevienodai supranta savo reikalus, tai ir atiduoda balsą už kitas partijas.

Republikonų partija prižada dabar prieš rinkimus rūpintis žmonių reikalais, o kaip išrinksi, tai tada jau rūpėsis savaisiais. Teip pat elgsis ir demokratai.

Dar syki šankiu atkreipti atydą, nes artinasi balsavimai. Balsavimai tai mūsų viltis, tai mūsų duona (darbas). Kai mes turėsim savo valdžią, t.y. išrinktą iš darbinikiškosios partijos, tai jau mums nereikės teip rūpintis ir bijoti už duonos kąsnį. Susipratę darbininkai rinkėjai patys sau padarys laimę per rinkimus!

Jei mums atsibodo buržujų jungas, įkarto dabartinis krizis, badas, jei mes tuos visus prispaudimus norime prašalinti, tai tą padarysim tik su pagelba darbininkų valdžios.

S. J. D-žis.

Nepadorūs žmonės.

Visokios valdžios šankia kad žmonės nepadorūs. Dabar Jungtinių Valstybių valdžia užgulė ant «nepadorių» laikraščių, manydama žmones padaryt padoresniais. Ar tas teip pavyks laisvoje Amerikoje? Mat valdonai apšaukia žmones nepadoriais, kam jie prašo duonos ar darbo. Kad badu mirštantį šankiasi pagelbos, tai tas pas valdovus vadinasi nepadoriu. Ant nepadorių reikalavimų valdonai atsakė padoriai stačiai su kulka į širdį tiems nepadoriems alkaniems bėdžiams, kurių krauju apmazgojo New Yorko, Chicagos, Philadelphijos miestus.

Nors valdžios rankos jau kruvinos, bet vis ji vadinasi padoria. Štai jau ir rinkimai Jungtinių Valstybių viršininkų. Dabar jie ištiesė tas savo kruvinas padorias rankas, šankia tuos žmones, kurių krauju apsiprausė: «Rinkite, sako, mus vėl valdonais, mes jums tą nepadorų kraują nuleisim ir jūs liksite padoresniais»...

Teip varo agitaciją republikonai ir demokratai ir rūpinasi žmones padaryt padoresniais; jų agentai ir visoki šuneliai suka uodegas, kad gaus tą dieną taukuotą bliūdą palaižyt. O kaip bliūdas bus jau išlaižytas, balsuotojų paspirs koja ir sakys: «Eik sau balsuojantis gyvuly — dabar man tavęs nereikia». O jei būsi nepadorus, rėksi kad valgyt nori, ar darbo neturi, tai švino kulka į kvėpų tau padorią dvasią ir liksi per amžius padoriu.

Žmogeli, darbininke! Jeigu tau nubodo kėst badas ir šaltis, jeigu gaila tau savo biednos šeimynėlės, gerai apmąstyk visas politiškas partijas, o tą syk eik prie balsavimo dėžutės ir atiduok balsą tai partijai, kuri tavo kraujo nebtrokšta, kuri tavo gyvastį nori aprūpinti lygiai kaip visų žmonių. Toji partija vadinasi **S o c i a l i s t P a r t y**. O jeigu tau gerai dabartinė republikonų ar demokratų valdžia, tai tu eik ir balsuok už ją. Jeigu tau smagu girdėt alkanių žmonių dejavimai, jeigu tau linksma matyt, kaip tavo brolius darbininkus šaudo, kaip jų nekaltas kraujas liejasi miestų gatvėmis, tai paduok savo ranką tiems vadovams kur, žmonių krauju prausiasi!...

A.Ž.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Am. Jungtinės Valstybės. Kongrese pripažintas valstybinių išlaidų paskyrimas dideliai pakilęs šįmet. Didesnė tos viršūnės pusė (54%) atsieina armijai ir laivynui. Mat kariškiems dalykams paskirta daugiausia. Armijai paskirta su viršum 45 milijonai, laivynui — suviršum 123 ir pusė milijono; fortų reikalams paskirta suviršum 9 milijonai. Tiems ir kitiems dalykams išviso paskirta vieniems metams 1 bilijonas 8 milijonai 397 tūkst. ir 543 dol. ir 56c.

Rusija. Tolstojus, garsusis rašytojas, parašė straipsnį prieš dabartines žudynes: korimus ir šaudymus. Maskvos dienraštį «Russ. Viedomostj» valdžia nubaudė už patalpinimą to straipsnio: redaktorius turėjo užsimokėt 3000 rub. ir eit kalėjiman ant 3 mėn. Sevastopolyje išeinančio laikraščio «Južnyj Viestnik» redaktorių už tai areštavo ir spaustuvej uždarė. Simferopolyje vieno laikraščio redaktorių nubaudė 300 rub. Visoje šalyje už tą straipsnį daug laikraščių konfiskuota.

Vokietija. Ikišiol socialdemokratų partijos atstovai valstybės parlamente ir provincijų seimuose laikėsi atokiai nuo valdžios: kada prisieidavo ją paremti, tai visai nebalsuodavo. Teip valdžios biudžeto (iplankų ir išlaidų sąmatos) nepatvirtindavo, jeigu neamezdavo. Vienok dabar Badeno šalyje socialistai balsavo už biudžetą, nors partijos centras persergėjo nuo to. Balsavo būk dėlto, kad ten valdžia «suteikė» žmonėms žymias laisves (ranka ranką mazgoja!). Socialdemokratiškas dienraštis «Vorwaerts» Badeno socialistus už tai pavadino «išgamomis». Kad tik iš to neįvyktų didis pasiskaidymas partijoj, kurią dabar remia suviršum 3 milijonai balsuotojų.

IŠ PARTIJU GYVENIMO.

Finlandijoje tarp visų politišku partijų didžiausia socialdemokratų partija. Ji ir balsų daugiausia gavo per paskutinius rinkimus, būtent 221,072. Tuo tarpu antroji didesnė partija Senasnomiai gavo tik 156,805 balsus; Jaunasnomiai gavo 82,760 ir švedų partija — 80,048.

Pietinėje Afrikoje (Anglijos kolonija) socializmas smarkiai auga, ypatingai nuo karės su būrais. Paskutiniu laiku buvo Johannesburge socialistų susivaižavimas; delegatai pribuvo iš visų Piet Afrikos kampų. Susivaižavimas nusprendė stoti ant Anglijos socialistų ir darbininkų judėjimo pamato. Priėmė sekančius svarbiausius reikalavimų punktus savo programai: 1) Dirbtuvių ir pabriku įstatymleidystė dėl pagerinimo darbininkų sąlygų; 2) Įvedimas 8 nių valandų darbo dienos; 3) Priverstinis trečiųjų teismas išrišimui nesutikimni tarp darbo ir kapitalo; 4) Įvedimas šešių metinių švenčių, kurių viena turi būt pripažinta kaip 1 mo gegužės šventė; 5) Panaikinimas nedėldienio darbo, kur tas galima; 6) Peržiūrėti ateivystės įstatymus, teip, kad kontraktuoti darbininkai, ar tai baltieji, ar negrai, būtų uždrausta įleisti.

Atvažiavo į Chicagą A.C. Mejer, Danijos socialdemokratų partijos vadovas, jos organo «Social-Demokraten» redaktorius ir atstovas riksdag'e (parlamente). Jis kaip amatninkas yra mašinistas. Mejer atvažiavo su agitacijos tikslu tarp Danijos išeivių Amerikoje.

Nauja partija Rusijoje. Nustojęs vilties tapti ka-

da nors vadu, ar žymiu «spaliečių» partijos nariu, V. Bobrišev-Puškinas dabar tveria naują politikos partiją iš buvusios «Teisingosios tvarkos» partijos narių; dabar ta partija vadinasi «konstitucijos dešineja». Tarp naujos partijos tvėrėjų randasi v. dumos nariai — Polovcevas ir Golubovas, o teipgi kovos su revoliucija ir anarchija sąjungos pirmininkas Dezobri.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Krizis ardo šeimynas. Krizis, bedarbė yra priežasčia daugybės negerovių. New Yorke, pagal «Children's Aid Society» pranešimą, skurdesnė miesto dalis šiais metais dikčiai pasididino skaičius gyvanašlių, arba moterų, kurias vyrai pametė. Moterų pametimas darosi kaip epidemija. Skaitlinės da nesurinktos. Bet minėtos draugijos narė, ponja E. H. McArthur priveda daugybę faktų, kad kur gyvenimo sąlygos teip blogos, kad šeimyna turi alkį kęsti, tai ten ir daugelis vyrų apleidžia savo šeimyną ir jieško tik sau duonos kšnio. Skurdas žmones atveda į laukinių padėjimą ir jie gyvena be jokios tvarkos, dorybės supuvimas baisiai didinasi. Tai vis šio kapitalistiško surėdymo pasekmės.

Darbininku judejimas svetur.

Škotijoje, kaip praneša «Rankp.», liepos 12 d. Barnbanke buvo visų Škot. lietuvių darbininkų susivažiavimas; susirinkę į 150 žmonių; pirmininku buvo K. Jurgelionis, sekr. V. Jakštys. Svarstyta ir nuspresta sulyg unijos klausimo šiaip: 1) Išreikalaut, kad prie unijos būtų lietuvis agentas; 2) kad unijos įstatymai būtų išleisti lietuvių kalba; 3) kad būtų įvesta kasmetiniai d ž i s i s m o n ū (?) ir unijos agentų rinkimai; 4) kad unijoje jokiam dalyke lietuviai nebūtų skiriami nuo anglų. — Teipgi vienbalsiai išreikšta, kad susivažiavimas pasirūpintų apie nelygbę lietuvių prieš teisumą. Pripažinta reikalingu esant kurti vakarines mokyklas suaugusiems ir pasižadėta tam dalykui mokėti kas savaitė po peną.

Kaip «Kovoje» minėta, į Škot. liet. anglekasių unijos agitatorius buvo per «Rankp.» kviečiamas A. Lalis; pastarasis tame pat laikraštyje «grieštai» nuo to atsisako, kaip būdamas «visai ne agitatorius būdo ir linkimų».

* * *

Bombajuje, Indijoje, sustreikavo apie 20 tūkstančių darbininkų. Anglų kariumenė puolė streikininkus malšinti. Keletas liko sužeista. Streikininkai būk ėmę užpuldinėti europiečius. Streiko priežastis buvusi ta, kad valdžia suareštavo indų tautininkų vadovą, laikraščio «Tilak» redaktorių, ir nubaudė šešeriais metais kalėmo už valstybės išdavystę.

* * *

Paryžiaus darbininkai šįmet liepos 14 d., atmindami politiško kalėjimo Bastilijos išgriovimą (suviršum 100 metų atgal), šventė tikrai, nes nieks per visą dieną nedirbo.

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

Susitvėrė naujos kuopos:
Tamaqua, Pa. 103.
Clinton, Ind. 104.

LSS. Sekr. P. Puškunigis.

VISU LSS. DRAUGU ATYDAI.

«Kovos» N 32 prizadėjau paduoti sekančiame numeryje, bet nėsant jame vietos, paduodu dabar savo sumanymą apie redaktoriaus ir bendradarbių arba rašytojų priedermes, su tikslu išvengti nesupratimų ir vaidų «Kovoje». Pavieniai draugai ir kuopos malonės tatau apsvarstyti ir išreikšti savo nuomonę — trumpai ir aiškiai, ir į mėnesį laiko — vėliausia iki rugsėjo 22 d. — prisiųsti «Kovai», pažymėjus kiek balsų buvo už tą sumanymą. o kiek prieš. Atskiri kuopų nariai teipgi yra prašomi išreikšt savo nuomonę, bet jų balsai nebus skaitomi.

Šitas specijališkas referendum nėra reguliariškas, draugams nėra prievolės balsuoti. Tai yra tik mano, kaip LSS. organo redaktoriaus apreiškimas, sulyg kurio aš šiais metais pasiryžau veikti ir radikališkai naikinti visus nesupratimus, neįleisti jų į organą. Tačiau geistina išgirsti visų draugų nuomonę ir pritariantį ar nepritariantį balsą.

Prie tos progos draugai malonės pranešti man:

- 1) Kokio turinio raštus labiausiai norėtumėt skaityt?
- 2) Koki raštai jums labiausia patinka (paminėti «Kovoje» tilpusių straipsnių antrašus)?
- 3) Kokios žinios labiausia patinka (politiškos, iš partijų gyvenimo, iš Amerikos darbininkų gyvenimo, iš darbininkų judėjimo svetur, darbininko kronika ir tt.)?
- 4) Ar geros tokios korespondencijos, kokios dabar tilpsta «Kovoje» (t.y. ar gerai, kad neilgos, ar norėtumėt, kad nebutų trumpinamos)?
- 5) Visoki kiti dalykai, lytinti organo turinį ir raštų formą — išreikšti apie juos nuomonę.

Draugai! Ne vius jau esate išsitarę, jog nuo organo gerumo ir bujojimo priguli organizacijos bujojimas ir jos darbo bei įtekmės išsiplėtojimas. Todėl rupinkitės apie savo organo pagerinimą! Nekenčiate jame vaidų, tai darykite teip, kad jie nė negimtų ir darykite rodą, kaip juos atitolinti nuo organo. Jei netinka mano parodytasis planas, — išsidirbkit kitus; kaip dauguma Sąjungos draugų juos prims, sulyg jais turės elgtis ir redaktoriaus, ir visi, kurie ką rašys į «Kovą».

J. Baltrušaitis Red.

LSS. organo redaktoriaus ir bendradarbių priedermės.

I.

1. Redaktorius ir kiekvienas LSS. narys, teipgi ir ne narys-rašytojas gali rašyti į organą visokius straipsnius, įsekmu: aprašymus ir kritikas įvairių draugijų ir įvairių judėjimų, kritikas įvairių politiškiųjų – tarp tų ir revoliucioniškiųjų, ir socialistiškiųjų – partijų; tik toki raštai neturi but nukreipti, abelnai, prieš socializmo principus ir, ypač, prieš LSS. programą, taktiką ir konstituciją.

2. Redaktorius negali talpinti organe raštų, kuriuose visai būtų atmetama ar peikiama LSS. principai, jos programos, taktika ir konstitucija. Jeigu jis patalpintų tokį straipsnį, neparodęs jo klaidingumo, tada Literatūros Komitetas oficiališkai užklausia jo pasiaiškinimo; jei L.K.–tas tokiam atvėjyje apsilcidžia, tai užklausimą atlieka atskiros kuopos – per Pild. K–tą, ir rajonai – per savo atstovą, Veik. K–to narį, arba, pagalios, tiesiog redaktoriaus užklausia. Jei ir po to redaktorius nesilaiko rimtai LSS. programo, taktikos ir konstitucijos, tada Sąjunga jį gali atstatyti nuo vietos, ir išrinkti kitą redaktorių, nelaukiant paprastų rinkimų.

3. LSS. programą ir konstituciją arba atskirus jų punktus, teipgi ir visokius nutarimus galima taisyti, tobulinti ar permaintyti per visuotiną balsavimą (referendum), prisirengus prie to per viešą kritiką, polemiką ir bendrą svarstymą, neparzengiant pačių principų arba programinių pamatų arba pirmiausiųjų LSS. tikslų, teipgi nenukrypstant nuo raštijos etikos arba padorumo.

4. Visokia LSS. principų ir taktikos kritika turi but vieša ir apskelbta organe. Dėlto kritikuoti LSS. principus ir taktiką arba skelbti kokias nors LSS. silpnybes privatiškuose arba viešuose susirinkimuose prieš minią, prieš ne sąnarius nė vienas LSS. narys neturi teisės.

5. Kiekvienas narys, kuris atmeta, nepildo, arba viešai ar privatiškai peikia arba niekina LSS. programą, taktiką ir konstituciją, esti prašalinamas (jei pats nepasitraukia) iš Sąjungos. Už tokius pat pasielgimus gali but prašalinama ir kuopa.

P a s t a b a: Prašalinimas turi saugiai atsilikti pagal tam–tikrai išdirbtas ir LSS. priimtas taisykles.

6. Nė vienas LSS. narys neturi užtylėti arba užslėpti savo draugų arba kuopų darbus, nesutinkančius su LSS. programą, taktika ir konstitucija. Patyręs tokius darbus, turi parodyti tiems draugams jų klaidą ir persergėti, kad toki darbai negali but toleruojami (apkenčiami) Sąjungoje. Jeigu to draugiško persergėjimo nepaklauso, reikia apskelbti organe.

II.

Kaip išvengti nesupratimų ir vaidų.

Kad po Sąjungą nevaikščiotų kokios paskalos ir kad nejeitų į organą nereikalingi ginčai ir vaidai, reikalingos šios priemonės:

1. Niekam nėra leistina oficiališkuose kuopų ir kitų L

SS. organizacijų susirinkimuose daryti kokius nors bepamatinus užmetimus, išreikšti papeikimus, paniekas arba barti kokiais nors užgaunančiais žodžiais kitas ypatas arba organizacijas.

2. Jeigu susirinkime atsitinka koki užmetimai, tai susirinkimas privalo pareikalauti iš užmestojaus aiškių prirodymų ir išklausti apkaltinamosios pusės pasiteisinimų. Jei susirinkime nėra apkaltinamosios ypatos, tai susirinkimas privalo tuojau pareikalauti iš užmestojaus aiškesnių prirodymų ir visus jo užmetimus surašyti ir palikti dalyko išrišimą iki artymiausiam susirinkimui, į kurį turi but specialiai pakviesta kaltinamoji pusė, kaip ir kaltintojas. Susirinkimas, išklauses abiejų pusių, pats užbaigia nesupratimus, arba, jei susikivirėjusios pusės su tuo nesutinka, pataria jiems pasiskirti t r e č i ū j ū t e i s m ą. Tada, nežiurint, ar tie draugai nori, ar nenori taikintis, susirinkimas daugiau niekad neleidžia judinti jų ginčų nė susirinkimuose, nė organe.

P a s a r g a. Jeigu kuris draugas ka nors užmeta ant kito draugo kur nuošaliai, ne susirinkime, už tai nė susirinkimas, nė kuopa neatsako. Tačiau kiekvieno draugo prievolė yra, ir privatiškai daromus užmetimus nepraleisti, neatkreipus atydos, ir jeigu toki užmetimai nesiliauja, tada pranešti kuopos susirinkimui.

3. Atsitikus kokiam nesupratimui medegiškuose reikaluose — k.a.: aukų arba šiaip kokių pinigų priėmimo ir siuntimo ir tt., — atskiras narys negali apie tai užklausti per organą; gali tik įnešti į kuopos susirinkimą (jeigu tas lytisi kuopos), arba į rajono konferenciją (jeigu tas lytisi rajono) ir tt. Susirinkimas ar konferencija visapusiškai ištyrus dalyką, tuojau tat užbaigia, o jeigu pasirodo, kad skriauda ar prisavinimas padaryta tyčia ir nenorima atsisteisti, tada gali but sprendžiama apie tokio išnaudotojaus prašalinimą iš organizacijos ir apskelbiama per organą, kad visi draugai galėtų jo pasisaugoti.

P a s a r g a I. Tokiame atvėjyje turi but pirmiau apkaltinamajai ypatai įduota oficiališkas susirinkimo nutarimas – užklausias, su susirinkimo pirmsėdžio ir sekretoriaus parašais bei antspauda.

P a s a r g a II. Tokis ir tam paušus ypatų apskelbimas gali tilpti organe tik susirinkimui nutarus balsų dauguma. Komitetas apie tai praneša visiems kuopos draugams, kviečiant į susirinkimą.

4. Redaktorius turi netalpinti jokių pranešimų, arba protestų, jeigu jie bus parašyti nepilnai sutinkant su visais šiais veiksmarodžiais, o ypač su šios II sios dalies paragrafais: 1, 2 ir 3.

5. Redaktorius gali visokius straipsnius trumpinti, išbraukti arba permaintyti nepritinkančius ar užgauliojančius žodžius ir sakinius, o jei jis to nenori daryti, arba jeigu rašytojai reikalauja neparzengti, privalo tokių raštų visai netalpinti organe ir pranešti rašytojams, kad geriau parašytų.

6. Redaktorius gali netalpinti ardančiųjų kritikų ir nedraugiškų polemikų.

A) Ardančioji kritika Sąjungoj esti suprantama tokia

kritika, kur viskas, kas naujo įvesta, kas nutarta arba priimta per visuotiną balsavimą, yra atmetama, nurodoma vien blogosios pusės, bet neparodoma, kokių būdu tą blogumą prašalinti, arba kaip pagerinti.

P a s a r g a: Viską Sąjungos surėdyme gali permainingai tikrai referendum, dėlto atskirų narių, arba ir kuopų kritika tame visai nereikalinga; permainų iniciatyva, arba įnešimai priklauso tikrai kuopoms, dėlto jos gali tikrai paduoti naujus praktiškai išdirbtus sumanymus referendumui, nurodant pirmesniųjų įvedimų negerumą.

B). Nedraugiškąją polemiką reikia suprasti, kaip prašalintus ginčus, kurių autoriai nesistengia eiti prie susipratimo ir greičiau juos baigti, neatsako ant vieno kito užklausimų, o tik bando išrasti naujas priekabas ir tokiu būdu kartais pirmąją giučų priežastį visai užmeta, palieka neišrišta. Tada polemika virsta į vaidus ir nyksta ne tik draugiškumas, bet ir žmoniškumas.

Kada polemikos stoja į vaidų kelią, tada redaktorius apskelbia, kad daugiau jų netalpijs organe.

8. Jeigu rašytojai nepasikakina redaktoriaus pasielgimu, jų raštų netalpinimu, jie gali kreiptis į Literatūros K-tą.

Nuo administratoriaus.

Ilgai mes gyvenom, bet aiškiai nežinojom kaip mes stovim, tai viens, tai kitas stengės atmint skaitlių Sąjungos sąnarių, bet tikrų atskaitų nebuvo. Todėl čion paduodu pilną santrauką mūsų draugų ir «Kovos» skaitytojų, kad draugai aiškiai matyt, kaip mes stovim.

Draugų skolingų iš praeitų metų turim	63
„ užsimokėjusių už sausį 1908 m.	54
„ „ „ vasarį „	85
„ „ „ kovą „	156
„ „ „ balandį „	122
„ „ „ gegužį „	171
„ „ „ birželį „	339
„ „ „ liepą „	516
„ „ „ rugpiūtį „	45
„ „ „ rugsėjį „	7
„ „ „ spalį „	9
„ „ „ lapkritį „	5
„ „ „ gruodį „	9
Viso draugų LSS. sąnarių turim	1581

Užsimokėjusių «Kovos» skaitytojų turim	340
Skaitytojų, kurių prenumerata pasibaigė	157
«Kova» siuntinėjama dykai	63
«Kovos» agentams siunčiama	185
LSS. draugams	1581

Viso «Kovos» išcina 2,326

Kad skolingų draugų tiek turim, priežastys žinomos — bedarbė. Apie 400 draugų, galima drąsiai sakyti, išstojo iš Sąjungos atrašydami: «Su skausmu širdij turiu melst, kad nebesiuntinėtumėt organą, nes žinau, jog Jums spauda, popiera, krasa prekioja, o aš jau kelintas mėnuo be darbo, nežinia kada gausiu, negaliu užsimokėti; tai nesiųskit, nes nors labai norėčiau būt draugu ir skaitytoju organą, bet negaliu reikalaut to, kad kiti draugai, kurie savo

triusu ir aukomis palaiko «Kovą» turėtų dirbt dėl manęs. Kaip greit galėsiu užsimokėti, stosiu vėl į eiles kovotojų už proletarų teises».

Daugelis skolingųjų draugų prašė, kad nesustapdyt, užsimokėsią visas skolas, ir tokiems draugams organas eina.

Todėl tie draugai, kurie dirba, gali užsimokėti, lai nesivilkina su užmokesčiu. Lai ir kitus skatina, nes kaip bedarbė pereis, skolingieji, suvargusieji draugai su naujoms pajiegoms pribus mums į pagelbą. Draugai, kas kuom galit, neškit šapukus į savo lizdą, o jį mes sudrūtysime, kad nieks neišardys. Nepraleiskit progos: rinkit prenumeratą (skaitykit drg. Naujoko apgarsinimą, tas palengvys Jums prenumeratorių gaut), kalbinkit draugus į kuopas, ir lai pro Jus nepraeina nė viens drukoriškas darbelis, nė joks apgarsinimas, prisiųskit viską man. Užmirškim vaidus, nes audrai laivą daužant, nėra laiko laivminkams tarp savęs rauties. Padirbėkit kiekvienas nors biskutį, o pamatysit vaisius. Aš kas savaitę Jums pranešiu apie mūsų stovį.

Komisija peržiūrėjimui knygu turėjo tiek darbo, jog negalėjo atskaitos šiam numeriui prirengt. Tilps vėliau.

Nesiųskit nieko drg. Dubicko vardu, nes jam prasišalinus nuo 1 d. rugp. apsunkina visą dalyką, jei jo vardas yra ant laiško, arba money order, ar čekio. Viską siųskit «Kovai», nes ir drg. Staneliui, kasieriui į Newarką darbo jieškot išvažiavus, laiškai ir pinigai, jam siųsti, turėtų ilgai užtrukti, kol pasiektų administracijos rankas.

Pinigines apyskaitas mes nuo dabar išdavinsime kas mėnesis, nes toks rokundų suvedimas ir patiems draugams bus daug parankesnis.

Tik, draugai, nepamirškite jog «Kova» gyvuos, bile tik Jūs jos likimu rūpysitės.

Jūsų

F.J. Bagočius, Administratorius.

Pild. Komiteto susivažiavimas.

Laikui bėgant, matosi, jog mūsų draugų įsivairavimas dar labiau aštrinais ir vaidams bei neužsitikėjimui nesimato pabaigos. Todėl matau už reikalingą dalyką sušaukt susivažiavimą Pild. Kom. kaip galima greičiau.

Pild. Kom. svarstys maž daug šiuos reikalus:

1. Kaip sustabdyti ginčus besivaidijančių draugų ypatyškuose nesutikimuose, būtent Sąjungos reikaluose.
2. Dėlei įnešimų apie išbraukimą iš LSS tulų draugų: jų apkaltinimai, motyvai ir vertė bei svarba panašių užspuolimų.
3. Bandys peržiūrėti ir sulyginti LSS susivažiavimų nutarimus su projektu konstitucijos. Teipgi ar atliekama ir pavedama atlikti tą, ypač klausime redakcijos.

Teipgi bus svarstoma daugybė klausimų dėlei labo ir geresnio sutvarkymo LSS.

Pild. Kom. savo nutarimus praneš viešai per organą «Kovą».

Narys Pild. Kom. J. Grinius.

6. VIII. 08. Brooklyn, N. Y.

Rinkimų komisijos pranešimas.

Komisija, IV Susivažiavimo išrinkta sutvarkymui referendumo, atliko savo darbą ir šiuomi praneša Sąjungos draugams, kad visą rinkimų korespondenciją ir visus raštus pasiunčia į Centrą, archivan. Viskas sudeda į konvertus po numeriais:

- 1 — 61 blankas kandidatų nominacijos;
- 2 — 26 blankai, prisiūsti draugų, apsiėmusių būti kandidatais ir 29 laiškai referendumo klausime;
- 3 — 19 blankų su atsisakymais nuo skiriamų vietų;
- 4 — 24 legitimacijos kandidatų, apsiėmusių užimti skiriamas jiems vietas ir

5 — Sąrašai kandidatų su nurodymu balsų skaitliaus ir kuopų, perstatinėjusių kandidatų.

Pildomasis Komitetas, kaip jau žinoma, padavė komisijai peržiūrėti kandidatų legitimacijas, o kadangi legitimacijose išreikšta tas tikslas, kas privalo būti žinoma vien tik igoliuotoms ypatoms, pertai pranešame draugams, prisiuntusiems savo legitimacijas, kad jos bus užlaikytos paslaptį ir peržiūrėtos minėto Komiteto tik svarbiam reikalui atsiradus; visos legitimacijos, prisiūtos komisijai ir jos priimtos, yra sudėtos į tam tikrą konvertą pasiūstos Sąjungos archivan.

Komisijos nariai

*Račkauskas,
J. Grinius.*

1908.VIII.3. Brooklyn, N.Y.

Dėlei legališkumo V. K-te narių IV rajono.

Leidžiant kryvūlę dėlei drg. Račkauckio vertimo «Moteris ir Socjalizmas» perbalsavimui per narius K. V-to tapo sykiu prikergta šis patėmijimas drg. Bagočiaus:

« Patėmijimas: IV Susiv. nutarė V.K. narių skaitlių palikt tą pati, t. y. nuo kiekvieno rajono po vieną, todėl ir nuo New Yorko rajono tegal būt vienas, o ne tris. Taigi Purvis ir Norkus negal būt V.K. nariais, kol Sąjunga nesutiks, ir aš jų už tokius nepripažįstu ir jų ištarmė ne turi būt skaitoma.

F.J. Bagočius.»

Dėlei šio patėmijimo išreiškė savo nuomones tik IV rajono draugai, A. Antonovas; Mass. rajono atstovas atsisakė balsuot tame klausime, o Illinois rajono atstovas apie tą visai nutylėjo. Iš

Kur ta teisybe yra?

Atvažiavęs iš Lietuvos, aš apsigyvenau viename Chicagos priemiestyje. Gavau darbą, dirbau, kas pasisekė. Netekus to darbo, gavau kitą. O visur mažai uždirbau. Kiek laiko praėjus, užsidarė dirbtuvės — nėra darbo. Visur ėjau darbo jieskoti, niekur nėra. Ir skaitydamas laikraštį matai, kad darbai pradeda stoti. Ką pirmiau uždirbau, viskas išėjo ant pragyvenimo. Netekus man paskutinio grašio, neturėjau nė ką valgyt, nė kur gult: gospadinė nelaiko ant burdo, išvarė mane. Vaikščioju vieną naktį ir kitą ant šalto oro. Jau aš apsilpnėjau, nieko nevalgęs. Apleido mane spėkos. Nuėjau pas vieną žmogų ir pas kitą — niekur negaunu pagalbos. Nuėjau pas trečią, tas man pagelbėjo, davė valgyt ir atsiguot ir tolesniam laikui padarė mielaširdystę. Aš gyvendamas prie to žmogaus, susieinu su vienu, su kitu savo pažįstamu. Jie manęs klausia: «Ar dirbi? Kur gyveni?» Aš atsciaiu, kad nedirbu, čia ir čia gyvenu, tai jie man sako:

— Tas žmogus — bedievis, socjalis.

reiškusių nuomones čion prikergiu.

1) IV Susivažiavimas rodos nutarė palikti V. Kom. (nepanaikinti jį kaip buvo sumanymas paduotas), bet nebuvo kalbėta, ar tik po vieną narį nuo rajono, ar tiek, kiek konstitucija pagal naują tvarką daleidžia.

M.M. Račiūtė.

2) Kas link legališkumo išrinkimo manęs ir A. Purvio į narius V.K. tai tiek galiu pasakyt, ką sakė drg. A. Purvis, bet da priduriu:

Kaip V.K. teip ir P.K. jų skaičius ir jų veikimas išrinkti pasiremiant ant projektuojamosios konstitucijos, tai yra: kiekvienas rajonas renka į V.K. 1 narį nuo rajono ir po 1 nuo kiekvieno 100 draugų esančių rajone. Kaip drg. F. Bagočius skaito mane ir A. Purvį nelegališkais, tad tą pačią tiesą panaudodams, ką ir F. Bagočius (tai yra ypatingumą) aš ir galiu sakyt, kad ir drg. Bagočius nelegališkais, bet to nesakau todėl, kad čia ne vieta ypatingumams, ir guodoju rinkimus. Ne mūs kaltė kad kiti rajonai neišrinko pagal skaičių draugų. Teip pat nemanau teisintis nė prieš Bagočių nė prieš ką kitą, vien tik prieš tuos, ką mane išrinko.

Su linkėjimais

P. Norkus.

3) Patėmijęs draugo F.J. Bagočiaus patėmijimą bei protestą linkui turėjimo tiesų balsavime V. Komitete A. Purvio ir P. Norkaus, randu patėmijimą protestą nepamatuotą ir pasiremiant ant IV-to LSS. susivažiavimo paantrininimą III čio susivažiavimo nutarimo, kuris jau priimtas per referendum, (žr. IV sus. [VIII sesijos II paragrafe] protokole) kur skamba kad V.K. palieka po senovei, neapbrėžiuojam narių skaičių, — aš balsuoju man prisiūstoje kryvūlėj ir pasiunčiu drg. P. Norkui dėlei tolesnio maršrūto.

V.K. narys A. Purvis.

4) Mano nuomonė, nuo kiekvieno rajono gali būti Veik. K-te tikslai viena ypata.

A. Antonov.

5) Kadangi IV tas Susivažiavimas nieko nesprendė apie skai-

Aš nežinodamas, kas tai yra socjalis, vieną kartą išsišnekau su tuo žmogum. Aš jam sakau: teip ir teip, žmonės sako, kad tamista esi bedievis, socjalis...

Jis išklauses visos mano šnektos, atsakė man:

— Kad aš bedievis, tai tamsta gali gaut pas dievotus žmones pagelbą.

Užsisarmatinęs ir nežinodamas, ar mane laikys, ar ne, mislinu, kas man reikia daryt. Nuėjau pas vieną žmogų ir pas kitą. Bagoti žmonės, biznieriai ir dievobaimingi. Tie man nedavė jokios pagalbos. Išėjus iš jų be pagalbos, mislinu, kur dabar eit. Ir atėjo man tokia mislis:

— Reikia eit, mislinu, pas kleboną. Jau kad mane bedievis tiek česo maitino, davė pašelpą, tai jau tik klebonas mane sušelps.

Ir nuėjau aš pas kleboną. Visupirma įėjęs pradėjau melst pagalbos, bučiuodamas rankas. Sakau jam, kad trečia diena nevalgęs. O jis atsakė man, glostydamas mano galvą:

-- Vaikeli mano, kokią aš tau galiu duot pagelbą; pinigų duot negaliu, ba aš turiu daug svietišku ir dvasišku reikalų.

Tai pasakęs klebonas grįžo į kambarį, iš kurio atėjo, ir mane išivedė. Tam gražiam kambarij sėdėjo dvi gražios mer-

čių V. K-to narių, tik pripažino jį reikalingu, tai drg. Bagočiaus patėmijimas jau pasirodo duotas per jo nesupratimą. Teipgi, rajono noras yra daug svarbesnis už norą drg. Bagočiaus, todėl drg. B. viens prieš rajoną svarbos neturi. Ir jo nepripažinimas IV rajono atstovų balso, reiškia teipgi trumpą supratimą. Jų balso gali nepripažinti tik visa Sąjunga, bet ne viens Bagočius.

Mano nuomonė tame šiočia: Po vieną narį nuo rajono, reiškia didelę nelygybę, kadangi vienam rajone yra 500 narių, kitam 100, trečiam 200 ir tt. Čia jau pasirodo kas nors ne teip, kaip tur būt. Sąjunga tame klausime neišdirbo nurodymų, todėl labai geistina jį išdirbti. Balsavimą IV rajono narių pripažįstu, teip lygiai kaip ir savo ir kitų V.K. narių. Ne viena ypata, kaip drg. B. norėtų, gal tvarkyti visus, bet visų tvarkyme tur dalyvaut visi, arba nors nuo tam tikro skaičiaus. Tas veda prie demokratiškumo.

V. K-to sus. sek. ir narys nuo II-ro rajono

A. B e r n o t a s.

Didinkime literatūrą.

Gyvenimas mums parodė, kad neužtenka įsirašyti į Sąjungą. Męs aiškiai pamatėme, kad Sąjunga, nors susideda iš 2000 narių, silpnai gyvuoja. Žmogus, kuris pradėjo mąstyti, stengiasi ir toliau žengt, šviestis, nori plačiau pažinti socializmą. Bet ūmai liekasi užkirstas jam kelias. Trūksta knygų. Yra kelios penkcentinės, bet tos jo nebeužganėdina. Jis norėtų toliau žengt. Negali. Gerai, jei jisai moka kitas kalbas, — tai gali naudotis svetima literatūra. O ką darys žmogus, kuris pažįsta vien lietuvišką kalbą. Jis negali apsišviesti, jis negali plačiau pažinti socializmą. Už tai jis lieka svyruojančiu ir mažą naudą atneša Sąjungai ir socializmui. Kiekvienas socialistas turi būti geru agitatorium, gerai pažįstančiu socializmą. Bet pas mus to negali būti, nes mums trūksta literatūros, be kurios negali būti gilesnio supratimo socializmo.

Męs neturime savo kalboje nė vienos knygutės garsių rašytojų Markso, Engelson, Kautskio, Bebelio ir kitų.

Draugai rašytojai! Verskite knygas giliau aiškinančias socializmą. Gana rašyti apysakas, mums reikia svarbesnės literatūros, mums reikia «Kapitalo» ir kitų knygų.

gaitės, gražiai apsirėdžiusios, ir vargamistra, kuris skaitė pinigų. Tų pinigų buvo keturios kruvos pridėta. storumo 6 colių, ir skrynūtė, nuo bušelio didumo, pilna dolerinių, pusdolerinių ir «kvoterių».

Dabar manęs klebonas paklausė:

— Ar eini į bažnyčią, ar klausai pamokslą?

Atsakiau, kad einu ir klausau pamokslą.

— Matai, mano vaike. — vėl tarė klebonas, — kad ir aš biednas esu, dabar blogi čėsai, mažai žmonės sunėša pinigų ant garbės Dievo, ant mišių šventų ir ant bažnyčios šventos.

Patylėjęs trumpą valandėlę, sako:

— Melskis, mano vaike, prašyk Dievo, o Dievas duos, neapleis tavęs.

Ranką uždejęs ant mano galvos, klebonas toliau šnekėjo:

— Kuom aš tave gelbėsiu... Eik, storokis darbo, melskis, neprapuli ant šio svieto, Dievas neapleis. O kada gausi darbą — neužmiršk bažnyčios šventos, duok ant garbės Dievo, o Dievas neužmirš tavęs. Ką čia nukentėsi, tą po smert

O lukusieji draugai prisidėkime centu prie išleidimo knygų, jėgų norime dar plačiau ir tvirčiau pažinti socializmą. Aukaukime išleidimui knygos «Moteris ir Socializmas» ir tuo nors trupinių prisidėkime prie didinimo darbininkiškos literatūros.

Draugai, platinkime literatūrą, didinkime jos skaičių, dėl greitesnio išsilinosavimo iš po kapitalizmo jungo.

K. J. Baranauskas.

Sąjungos draugų atydai.

Brangūs Draugai! Iš atžvilgio mažumo skaitliaus apsiėmusių kandidatų į «Sąjungos» centro darbininkus, o norint išpildyti tą formulą, kad po 3 būtų į kiekvieną vietą, buvau apsiėmęs net dvi kandidatūras: į R.R.K. ir į P.K. visai nemislydamas būti išrinktu. Bet priešais mano spėjimą pasirodo, jog į abi įstaigi tapau išrinktu. Tad iš atžvilgio, jog Pildomasis Komitetas yra įstaiga kontroliuojanti visas kitas Sąjungoj esančias įstaigas; sulyg socialdemokratiškų taisyklių, tos įstaigos nariai negali būti sykiu ir kitų įstaigų nariais. Prasižengiant prieš liogiką ir socialdemokratišką taisyklę, apsiimdamas į dvi vietas, kaip priešastis to, ką aukščiau pasakiau, nenorėčia aš ir jus, draugai, tą klaidą palaikyti pasiliekat man abiejose įstaigose. Meldžiu jus, brangūs draugai, paliuosuoti mane iš vienos virš minėtų įstaigų, o būtent iš Pildomojo Komiteto. Jokių skerspinių tame nepasidarys. Sekantis draugas daugiau po manim gavęs balsų užims vietą Pild. Komitete. Daugiau žmonių, daugiau protiškos spėkos; gal mūsų ušiduos tas išliinosavimo draugijos darbas išnašesniu bus. Nepamirškim, draugai, jog pavergtoji liaudis laukia šventos liuosybės valandos. Te vieši santaika ir energija proletarijato užduoties darbe.

Jūs

J. Sukys.

«Kovos» šelpimo reikale.

Męs, 94-ta kp. Foxcroft, Me., mėnesiniame susirinkime svars-

rasi.

Aš silpnas budamas, nieko negavęs išėjau ir apsiverkęs mislinu sau:

— Kur ta teisybė yra? Kunigas per pamokslą sako: «Mylėk Dievą ir artymą, buk teisingas ir mielaširdingas, negirtuokliauk, nevok, nedaryk niekam skriaudos, neapgauk; nes jeigu kitą apgausi, pats save apsigausi.» O dabar kaip savo akimis pamačiau, tai aš persitikinau, kad kunigs visai Dievo nepažįst ir nemyl, vietoj Dievo mylėjimo aš mačiau, ką jis myl; o apie mielaširdystę tai nēr ką nė šnekėt, kad but kokia mielaširdystė pas kunigą. Kunigs girtuokliauna daugiau, kaip visi girtuokliai, svetimoteriauu daugiau, kaip visi ištvirkėliai, apgaun daugiau, kaip visi apgavikai.

Tas, ką čia rašau, nėra nė kerštu, nė piktumu, tiktai mano persitikinimas. mano patirta tikra teisybė.

Juozapas Čiapas.

tėme ir vienbalsiai parėmė 86 kp. Stoughton, Mass. užmanymą, reikale «Kovos» šelpimo. Minėta kuopa užmanė: «užsidėti extra mokestį, po 25c. per du mėnesiu». Męs pritariam tam užmanymui, nes matom lengvą kiekvienam dirbančiams pilną laiką draugui, o tokių rasis Sąjungoj nors 1000; padauginus ant 50 bus \$500.00.

Męs paduodam tokį užmanymą:

Norint, kad nusisektų balsavimas, kaslink tokio «Kovos» šelpimo, reikalinga, kad išdirbtai tam tikras blankas ir išsiuntinėtai kuopoms. Tada kuopų viršininkai pakvies prie «Kovos» šelpimo; draugai savarankiškai pasirašinės. Kurie nesirašys, dėl kokių priežasčių, tegul nė mažiausios baismės neužsipelno. Tokios rūšies balsavimas, tame dalyke tinkamiausias, bus pasekmingas.

Toliau prašom drg. redaktoriaus atkreipti kuodidžiausią atydą, rėdyme «Kovos». Visus nereikalingus vaidus suversti į gurbą. Vietoj dviejų lapų naudingų padaryti šešis naudingus visuomenei: o kitus du Sąjungos reikalams ir apgarsinimams.

Reikalaujame P.K., kad p.p. Bernotą ir Žagarą, o nemažiau ir p. Širvydą papeiktų už jų darbus, kaip ardančius LSS. taktiką.

Vardan visų 94 kp. drgų organizatorius S.D. Valutis.

Atviras laiškas Wilkes Barrių konferencijai.

«Kovos» 30 N. patilpo tamistų konferencijos nutarimas, kad tarp kitų tamistoms negeistinių ypatų suspenduot iš sąjungos ir mane, — ligi, girdi, viršininkų rinkimai pasibaigs. Kuo aš tamistoms prasikaltau, neparodote.

Skaitydamas tą už ypatingą žeidimą raštu, atsišaukiu prie tamistų, Wilkes Barrių konferencijos, kad savo darbą ir jo motyvus paaiškintumėt plačiau.

«Lietuvos» korespondentas praneša, kad Tamistos viešai konferencijoje prie manęs prijungt ir centro sekretoriaus knygų sudeginimą, kuri mintis tik pas nesveikus protiškai gali rasties. Yra tai kriminališkas «libel», ir jeigu Wilkes Barrių konferencija nenori sau nesmagumų turēt, atkartoju prašymą — paaiškinti plačiau, kaip to spendavimo mintis pas ją atsirado.

Tikiuos, kad tą greitai pasiskubis padaryt.

J.O. Širvydas.

Prasimanymai ir faktai.

(Atsakymas drg. Baltrušaičiui).

Nemanau čia polemiką pradėt, nė gi pilnai atsakyt ant visų drg. Baltrušaičio insinuacijų, kurias jis iki šiol pilte pylė ant mano ypatos per «Kovą», — per tą pačią «Kovą», kurią aš su didžiausiu vargu ir sveikatos nuostoliu uždėjau ir kuri juk ne ypatų žeminimui yra skiriama, bet Amerikos lietuvių darbininkų reikalams, — jeigu aš tą teisingai suprantu. Vienok ką paskutiniame numery drg. B. parašė, negalima nukęst ant to neatsakius, nes pradėta per daug ypatinga kampanija prieš mane vest ir net skelbti juokingus išmetimus iš Sąjungos. Paprastai aš apie savo ypatą labai retai tenoriu kalbēt. Bet čia yra įvedama mūsų organizacijon demoralizacija ir tyčia gimdomi vaidai, kurie paskiaus daug užims vietos mūsų organe ir užgaus visuomenę, jeigu

męs tų vaidų priežasties iš anksto neprašalįsime. Užtai persiprašau draugus, kad šiemis keliems pasiteisinimo žodžiams pauaudoju mūsų bendro organo skiltis.

Atsakysiu trumpai ir ant pačios svarbiosios insinuacijos. Tiesa, kad aš liuosai atsakiau «Kovą» rėdyti. Ir užtai man labai įstabu, kaip galėjo drg. B. sau prasimanyti, buk aš jo neprieteliu palikau, kada jis mano vietą prie «Kovos» užėmė! Todėl pilna netiesa yra tame, kur jis sako, kad aš ką nors turėjęs prieš jį. Jeigu to užteks, tai duodu garbės ir socialisto žodį, kad aš nieko blogo prieš jį neturėjau, ką liudija ir tas, kad aš mielai apsiėmiau su juomi į vieną komitetą — Sąjungos programą ir konstituciją apdirbt.

Reikia paaiškinti, kad čia išeina visai atžagariai, butent, kad ne aš prieš drg. B., bet jis prieš mane ką nors turėjo, — nes vos stojome prie konstitucijos darbo, tuojaus ir pradėjo jis mane sąjungai skųst, — buk dėl manęs negalima esą konstitucijos daryt. Privedu, ką jis pernai rašė «Kovos» N 33. Esą, jis kaipo pirmsėdis konstitucijos komiteto negalįs sukviesti narių prie darbo, nes — pirma: norį kas ten naują tvarką perkeist, sumažint darbininkus prie «Kovos» ir antra: «du komisijos nariai — drg. Širvydas ir jo brolis drg. Bernotas pasirodė priešininkais «naujosios tvarkos»...

Be jokios priežasties iš mano pusės, jis jau pradėjo žengti į raistus ir šmeižti mane. Konstitucijos komisijos suvažiavimą aš pirmiausias pradėjau jį raginti, kad sukviestų ir rinkau medžiagą sulyg «naujosios tvarkos». O jis mane įskundė sąjungai, kad aš esąs priešū! Tiesa, priešinaus «naujai betvarkei» — padauginimui darbininkų. Bet tą tiesą ir visa sąjunga pamatė ir jie pats su drg. Dubicku ant galo pripažino, kada išdui ištuštėjus administratorių atstatė. O minėtame savo straipsnyj drg. B. rašė, kad sumažinus nors vienu darbininku, sąjunga grius. Kur čia nuoseklumas ir kur čia buvo pamatai mane šmeižt!

Iš to jau aišku pasidaro, kad drg. B. pirmasis pradėjo jieškoti priekabių prie mano ypatos. Ko jam tuomet nuo manęs reikėjo, aš ir šiandien nesuprantu. Tuomi jis netik melagingai įskundė sąjungai savo bendrus, komisijoje esančius, bet da daugiau padarė: jis išaiškino valdžioms žmogaus išeivio slapyvardį, nurodydomas, buk drg. Bernotas esąs mano brolis. Kokie tam buvo tikslai?

Drg. Bernotas tuomi įsizedė ir tuojaus iš komisijos išstojo. Aš gi paprastai ilgai tylėjau. Maniau, gal tai drg. Baltrušaičiui netyčia išprudo. Bet palaukėjus vėl jis pradėjo jieškoti prikabių. Dabar jau sulaukė mano straipsnį reikale revoliucijinių aukų ir ant galo visai jį «pametė», tuomi norėdamas vėl visuomenei įskųsti mane, buk aš ilgai laikęs neišsiųstas aukas. Tada «Kovos» 47 N pr. m. paaiškinau jo tas pinkles ir pirmuosius išmislus. Ir nieko, vyrukas, nerado ant to pasiteisint! Jis narsus tik su tylinčiais...

Kas norės galės peržiūrēt iš praėjusių metų rodyklės mano straipsnius «Kovoje» ir perisitikrins, kad aš nė kaipo buvusi «Kovos» redaktorius, nė kaipo programo komisijos narys nieko prieš drg. Baltrušaitį nerašiau, taigi matyt, kad nieko blogo, ką jis sako, aš prieš jį neturėjau. Tų «konspi-

racijų» jieškojo jis pats ir pradėjo mojuoti su kirviu ore ant kokių ten nematomų hydrų, grumodamas joms galvas nukopot... Niekuomet aš viešai nėsu sakęs, nė rašęs, kad drg. B. «dalyvavo konspiracijoje» prieš mane «su tikslu likti «Kovos» redaktoriumi. Pamenu, kad jau buvo pradėjęs drg. B. kaži-ko ant manęs šnairuoti ir vieną sykį jis man taip rašo: bene aš mislinąs, kad ir jis dalyvavo konspiracijoje mane nuo «K-os» atšalint? Nesuprąsdamas, ką jis tuom nori pasakyti ir jau įniršęs už jo už jo užsipilimas ant manęs, pusiau piktu ir pusiau juoku erzinančiai atsakiau: «Na gi taip!» Nuo to laiko jau mūsų susirašinėjimai iš jo pusės pasiliovė!...

Ir štai dabar jis tą juoko išsitarymą viešai panaudoja savo paprastiesiems «dokumentališkiems prirodymams». Ant to pasiremdamas, savo «raporte» įskundė mane IV-tam susivaziavimui, o dabar jau ir per «Kovą» pradėjo bugnyti; senus ir niekam nereikalingus dalykus knaiso ir kaži-ko jieško juose. Juk nė aš tos išpažinties reikalauju, nė visuomenė. Sakko, kad istorija atsikartojanti. Matosi, kad taip. Drg. B. atkartoja lygiai tą pačią istoriją svetimų ir draugiškų laiškų garsinimo, kas buvo keletas metų atgal tarp dviejų LSDP. vadovų atsitikę...

Tą visą juokingą incidentą čia aš dėlto privedžiau, kad drg. B. tvirtina jį buvus pamatu paskesniams vaidams, – tai yra jo karžygiavimams prieš social-revoliucionistus, maksimalistus, «anarkistus» ir da kitokius «istus»; taipgi prieš 13-ją kuopą, draugus Bernotą, Žagarą ir kitus, su kuriais drg. B. būtina, bet veltui, stengiasi mane surišti. Teisybė, kad aš buvau ir esu priešingas tokiems užsipuldinėjimams. Priešingas esu mūsų draugų kovai prieš tuos pačius darbininkus, tik kitokius politiškus persitikrinimus turinčius. Nes, kas gi yra tie «anarkistai», social-revoliucionistai, tos «13-tos kuopos»? Yra tie patys šiandieninės negeros tvarkos griovėjai, o augintojai visuomenėje gražios ateities idealų. Jeigu jie šiandien da nesutinka su drg. B. pažiūromis, tai tas reiškia, kad drg. B. nemokėjo jų geruoju pertikrint. Jeigu jie šiandien da nėra socialdemokratų, tai tas reiškia, kad jie yra, kaip mes sakome, da nesupratę, o aš sakau: da nepersitikrinę teisingume to, ką mes skelbiame. Ar tat juos mėtymais iš sąjungos galima bus išmokyti? Ne! Sąjunga mūsų – plati. Jeigu dr-go B. «socialdemokratiškumas» turi tokius mažus laukus ir jais nori apkalti sąjungą, tai blogai. Jis daugelį iš sąjungos išspaus, nes grynai susipratusių socialdemokratų ne daug mes savo tarpe rasime. Rasime gero noro ir pasiryžusių darbininkus. Tai ir viskas.

Jeigu aš susivaziavime ir šiaip viešai užstojau už 13-tąją kuopą, tai tas paėjo ne nuo kokių ten pirmesnių mano «piktumų» prieš drg., kaip jis susimanė parašyt, bet iš gilaus principo. Mano principas, kaip «Kovą» rėdant, taip ir dabar yra trumpai pabriežtas – d a r b i ņ n i k ų v i e n y b ė. Ir vardan šito aš buvau priešingas kaip drg. B. taip ir kitiems, kurie išėjo kovoti prieš revoliucioniškus elementus. Tie elementai yra brangi socializmui medžiaga. Visame sviete ir vietinėse socialistų partijos tą medžiagą labai brangina. O musiškiei draugai, vardan savo pasigriebtojo žodžio «social-

demokratija», pradėjo tą medžiagą minti po kojų. Socialdemokratija pati per save yra revoliucioniška. Juk tai reiškia mūsų išnykimą, kada pricš tą einame! Kas gi kovoja su savo broliais kovotojais? Juk mes užtektinai turime su kuom vesti kovą, ne kreipdami ginklus į savo brolių krutinę.

Štai dėlko aš palaikiau pusę tų draugų, kuriuos buvo iš sąjungos prašalinama. Ir ne aš vienas tą dariau. Kas IV susivaziavime buvo, girdėjo, kad didžiumos kuopų buvo įnešimai išbrauktuosius draugus «atbraukti» atgal į sąjungą.

Toliaus drg. B. nurodo, kad jis buvęs labai įžeistas 1-os kuopos atsišaukimais. Nors čia ne mano dalykas, bet kadangi jis apie mane kalbėdamas ir tą stengiasi stebuklingai sujungt, tai aš štai ką atsakau. Tie atsišaukimai, kiek buvo susivaziavime patirta, gime iš drg. Baltr. priezasties, nes jis nenorėjo 1-mos kuopos nutarimų «Kovoje» patalpint. Kaip tuose atsišaukimuose drg. B. buvo pavadintas, tai nesvarbu ir tai, atkartoju, ne mano dalykas. Jeigu jis tų pavadinimų neužsipelnė, tai galėjo jį įžeidusias ypatas patraukti į trečiųjų teismą, į kurį mes tikime. Jeigu gi jis rado ant vietos tą aiškinti per «Kovą», tai neprivalo į tą savo užvirtą «istoriją» traukti ypatas, kurios nieko bendro su tuom neturi.

Turiu da pridurt, kad dr-go B. pikta mintis pasirodo visur, kur tik manęs liečiasi. Pirmiaus atsišaukė neriviškai į sąjungą, kad «Kova» esanti pavojų. Visi skubinamės patarti vaistus. Aš patariau laikinai sumažinti. Drg. B. tuo pasigriebė mano patarimą ir kas straipsnis mane insinuoja, varduodamas «Kovos» «marintojumi» ir «mazintojumi». Jeigu tat nebuvo pavojaus, kaip dabar ginčija, tai kam tada šaukė? Juk arti stovint geriau buvo žinomas «Kovos» stovis, negu tiems, kurie patarimus davinėja. Patariau nuo širdies sumažinimą. Galima buvo patartis priimt, arba atmet. Varu niekas neprivers visų patarimus pildyt. Bet, kam tai mėgdžiot ir kurstyt prieš ypatas neapykantą?

Nejstabu, kad tokios «klesų» kovos mokinami mūsų draugai jau pradeda rodyti panašius ir vaisius. Tuli Massachusetts draugai pradėjo manęs apgailaut viename «Kovos» numery, kad aš atsilikęs nuo pažangos. Mat tie draugai nubėgo toly progreso linkon, o aš likau toly jų užpakalyj, ir jie su pagaila atsigrįžę į mane šaukia, vadina. Nors ima juokai, bet ačiu, draugai, ir už tai...

Nejstabu irgi, kad taip nejučioms kurstomi draugai, kiti susimanė juokingą budą mane šmeižt, butent «spendavimais» ir įnešimais net visai išmesti mane iš sąjungos! Esą: reikia jį būtina prašalinti iš sąjungos, nes kelia vaidus. Nesijauzdamas niekuo tame atžvilgy prasikaltusiu, manau, kad tuli mūsų draugai tą vadina vaidų kėlimu, jei kas rašo į «K» straipsnius, nors ir sąjungos labai tarnaudamas, bet nesutikdamas su redaktorius ir centro «politika». Jeigu taip, tai jau aš dingęs esu, nė gi turiu vilties ant pasicaismo. Rašiau prieš tuščius sumanymus «Kovą» judint iš Philadelphijos, rašiau prieš darbininkų padauginimą ir išdo eikvojimą. Kaltas esu tame ir manau busiu tokiu ir ant tolesnio – ką praktišką esu patyręs, būtina rašysiu ir patarsiu. Jeigu tas yra baisum prasižengimu, tai geriau velig išmeskite mane, draugai, iš są-

jungos. Bet tokiam atvejyje prisieis išmėtyti iš sąjungos labai daug draugų, kurie ką nors redakcijai ir centrui nepatinama parašė. Reiks prašalint visus veikiančiuosius draugus, o pasiliks tik tylinčiųjų sąjunga. Ar toli tada ta sąjunga eis?

Tiek atsakiau ant drg. B. užsipuldinėjimų. Ant kitų dalykų neverta nė atsakyti – tiek jie nerimti ir... nedori. Gaila laiko tokius «straipsnius» rašinėti. Bet jeigu yra leista redaktoriumi insinuoti ypatas, tai pasiteisinti turi kiekvienas dvigubai didesnę teisę, nes mes visi užlaikome organą ir redakciją, mes buduojame mūsų klesinį judėjimą, o ne vienas redaktorius, nors jis iš kitų atžvilgių būtų ir gabi ypata.

J. O. Širovadas.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neurašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Kenosha, Wis. Liepos 5 d. buvo parengtas piknikas vietinių socialistų kuopų lietuvių ir lenkų, Reforno Petersono parke. Atsilankė daugybė žmonių: anglų, vokiečių, airių, švedų, lenkų, o lietuvių nieko nebuvo, tik tai ant pat pabaišos girti atvažiavo, kaip ir tyčia iššidyti lietuvių vardą prieš svetimtaučius, pasirodyt, koki jie tamsūs... Gaila labai, kad jiems visai nerupi apsišvietimas. Mūsų šikšius, už vaidus tankiausia areštuoja, ir jie be jokio reikalo užsimoka po 8.72.

Nuo piknyko pelno liko naudai lietuvių ir lenkų kuopoms 60,55.

K. Braževyčius.

Raymond, Wash. Balandžio 1 d. šių metų čionykštės lentų piovyklos pradėjo dirbt ir dirbame pilną laiką, bet šviežiai pribuvusiems nelengva gaut darbas, ba perpilnai yra darbininkų. Nors mokesčių numažino iki 2.00 ir 1.75 už 10 val. darbo, bet maistas, aprėdalis ir viskas po senovei – brangu. Be to da nuo kiekvieno darbininko kasmetai atima po 2.00 pataisymui gatvių bei kelių; mokesčių vadina «Poll Tax». Teipgi neklauzdami, ar sutinka darbininkas su tuom, ar ne, išlupa kas mėnuo nuo kiekvieno po 1.00 užlaikymui ligonbučio – per tai sužeistiems ar susirgusiems buna už dyką gydymas ir ligonbutis.

Kaip girdėt, visoj Washingtono valst. darbas eina, nors ne visose, lentų piovyklose; mokesčiai tulose vietose yra jau tik po 1.50 už 10 val. Priežastis apkarpymo mokesčių buk tai nupuolus per žemai medžių kaina. Pasigerinus pas mus darbams ir lietuvių skaitlius pasididino. Tarpe jų randasi ir suprantančių svarbesnius reikalus kaslink pagerinimo darbininkų buvio, bet didesnė pusė tokių, kurie išėmus savo ypa-

tiškus reikalus, daugiaus nieko nežino ir nenor žinot; sunku yra tokie pritraukt prie svarbesnio dalyko, nes jų mintys toliaus stiklo alaus bei degtinės nesiekia.

K. Seredžius.

Paakinimas keliaujantiems į Ameriką ir iš Amerikos į Lietuvą.

Keliaujantieji žmonės į Ameriką ir kitur, važiuoja Prusuose (Vokietijoje) per Eidkunus; banioje gydytojas Max Jacoby apžiuri ar sveikos akys; nedaug teišranda sveikų, daugelį paskutiniu laiku pradėjo palikti gydytis akis.

Atėjus į namus pas Max Jacoby, kaip emigrantų gydytoją, tas pasako, kad reikia prabūt kokias 2–3 savaites, kol išgis akys; liepia apsimislyt, ką daryti: ar grįžti namon ar gydytis, bet ir tai neužtikrina, kad nukeliausi Amerikon (gerai žino, kur dingsi iškeliaavęs, kad nesigydysi); žmogelis užmoka 15 rub. ir gydosi. Be 10 rub. nė vieno negydo, daugiausia mokama po 15–20 rub.

Kasdieną sueina po 40–50 žmonių pas Max Jacoby; kiti atkeliauja, kad apžiurėtų akis, ar galės keliauti Amerikon; kiekvienam pasako, kad reikia gydytis ir už pažiūrėjimą paima po 1 ir 1½ rub.; visgi geriaus jam 10–15 rub., negu 1 ar 1½ rub. Vien tik už atskirų ypatų gydymą, kaip matoma, p. Max Jacoby įplaukia kas-diena mažiausia po 40–50 rub. į kišenių.

Žmonės išbuva po 4–7 sav., baigia pinigų, susirietę kenčia badą; yra namas kuriuose jie gyvena ant kvatierų, vienam kambary buva po 50 žmonių, apskritai imant, lovų keletas eilių ties viena kitos augščiau; kaip per dieną dėvi, teip ir guli su tais pačiais pasikloję; prispirti vargo rupinasi, kad ką paimti nuo kito. Vyrų ir moterų, senų, jaunų per dienas pilni pasieniai meldžiasi, šaukdami pagelbos, bet pinigų nėsant, nesulaukia...

Kambariuose oras neapsakomai dvokia, pilna blakių ir kitokių gyvunų rėplioja lovose... pasazieriai savo namą paprastai vadina «turmu». Ištikrųjų – kalėjimas, kad žmogus nusiperka juodos duonos, cukraus, du kartu ant dienos gaus šilto vandens ir minta už 10 k. per dieną; už nakvytę mokama po 20 k. už naktį; gyvenant ilgiaus, truputį nuleidžia. Kiek tai vargsta atkeliausių visokių svetimtaučių: dejuoja nesulaukdami vadų su pinigais, kiti rauda, nežinodami, kur dingt – reikia gydytis, o pinigų nėra; vis tas pats kartojasi kasdiena. Agentai Eidkunuose su vadais nusuka pasazierius; parduodami laivakortes sako, kad brangiai prekuiuoja, o tuom tarpu dalį pinigų sau pasilieka nuo apdriskusio žmogelio.

Blogumas ypač tame, kad žmonės nesupranta ką su jais daro; biedniškai-tamsuoliai nesizino, kad juos vieni perka, kiti parduoda už jų pačių pinigų.

Gydytojas Max Jacoby tyčia palieka žmones dėl gydymosi, kad jam užmokėtų po 15–20 rub. ir lupa sveikas žmo-

nių akis, jįsai gerai žino, kad žmogus norėdamas išvažiuoti priverstas bus gydytis.

Aš keliavęsis patyriau šitą svarbiausią dalyką: kuriuos Max Jacoby nenorėjo išleisti iš Eidkunų keliauti Amerikon dėlei nesveikumo akių, tie atvažiavo į Tilžę; palei nurodymo kreipėsi prie sumanaus gydytojaus, kuris pasakė, kad akys esančios sveikos, kurie ir išvažiavo Amerikon, nunešdami pelną p. M.J. Eidkunų praktikantui. Dauguma yra tą patyrę ir tiesiai keliauja į Tilžę.

Kitas dalykas – palieka daugybę gydytis, sako, prabusi 2–3 savaites, o paskui išbuva po 6–7 ir iš kalno turi užmokėti pinigus už gydymą; aiškus dalykas, – paskui kur dingsi užmokėjęs pinigus.

Žinantis padėjimą Eidkunuose važiuoja per Tilžę, bet kurie iškenčia tas kankynes Eidkunuose, nesirupina apgarsinti ir paakinti visuomenei kokia čia vieta.

Praščiokai! jūs tamsūs žmoneliai, praneškite vieni kitiems, nesiduokit save apsigaut, tegul kiekvienas apsisaugoja tų Eidkunų lupikų, gerai pažiūrėję pamatysit, kad jums iš po akių atima pinigus; vadai, agentai, daktaras ir kiti... o jūs vis nesusiprantat.

Keliaudami Amerikon rupinkitės važiuoti per Tilžę, čion jeigu bus sveikos akys išvažiuosit, jeigu ne, pasiliksit gydytis. Atvažiavusieji į Tilžę, kurie neturite pundų, maišus patalinių (čemodaną galima turēt), užklausus žandarui Tilžėje ant stoties, nesisakykite, kad į Ameriką važiuojat, bet tik į Tilžę knygų pirkt arba pas daktarą, paskui kreipkitės prie Vanagaičio. Turint daugybę pundų, žandaras nuves jus į baniją, nes supras, kur keliaujat; jeigu prisis gydytis, tai nesigydykit prie to gydytojaus, kurs buva prie banios, nes jįsai niekuo nesiskiria nuo Eidkunų gydytojaus, bet kreipkitės prie Vanagaičio, o jįsai duos jums patarimą (rodą) ir draugiškai apsirupj. Vanagaitis žmogus lietuvis, galima lietuviams ir kitiems svetimtaučiams susikalbėti.

Turiu priminti, kad pas daugydomenę yra priimta kiekvieną garsinamą žmogų laikyt už šelmį; čion pranešu, kad aš pats keliauau ir užtikrinu kad p. Vanagaitis žmogus teisingas, jus neišnaudos ir nenusuks bet duos draugišką patarimą. Norintieji keliauti geriausia padarytų pirma parašę p. Vanagaičiui laišką, ir jis jums išaiškins visus dalykus esančius kelionėj, kiek kur kas prekioja ir tt. Teipgi norintieji keliauti iš Amerikos ar iš kitur į Lietuvą, važiuokite ant Tilžės ir kreipkitės prie Vanagaičio, o jįsai nurodys, kur pereiti per sieną (rubežį).

Nors aš nurodyčiau plačiau, vienok gal netikėsit manim, tai geriausia per laiškus nuo p. Vanagaičio patirsit tiesą; veljū kiekvienam norinčiam gauti patarimą nuo p. Vanagaiči, kreiptis prie jo, įdedant markutę atsakymui.

Jeigu kas nori patirti apie kokius dalykus esančius Lietuvoj, prisuntimus, pareikalavimus, sužinojimus ir tt. galima būtų irgi kreiptis prie Vanagaičio. Jo adrisas toks:

Germany J. Wanagatis
Tilsit, Schulstr. 18a.

Jonas Liudzius.

SKAITLINIŲ LAUKAS.

(Statistika).

Caro dūmos pliuškumas skaitlinėse.

Sako, kad visos trys caro dūmos nieko neveikė, tik plepėjo. Bet žemiau paduotosios valdžios laikraščio «Novoje Vremia» skaitlinės parodo, kad nedaug kas ten plepėjo: didelė dalis atstovų visai neatvėrė burnos.

«Novoje Vremia» suskaitė, kiek kuris atstovas kalbų Dūmoj pasakė. Pasirodo, daugiausiai kalbėjo Puriškevičia – 131 kartą, toliau Markovas Antrasis – 119, Uvarovas – 107, Krupenskis 98, Bobrinskis Antrasis 98, – vis dešinieji; Kapustinas 72, Šingarevas 67, Rozanovas 67, Bulota 54, Timoškinas 52, Kovalevskis 50, Sinadino 50, Lerche 46, Miliukovas 45, episkupas Eulogius 43, Bennigsenas 41 ir tt. 150 atstovų nė karto neprasitarė, tarp jų kauniškiai Požėla ir Keinys.

«N. Vremia» baisiai užsirūpinęs Dūmos «kariškumu». Reikia, anot jo, vėl perkratyti Dūmos įstatymai ir pertaisyti jie teip, kad jau tokiu būdu kairesniejie už spaliečius Dūmon neišoktų.

Amerikos žibalo trusto augimas.

Žibalo trustas, vad. Standard Oil Company, kurio galva yra turtingiausias pasaulėje žmogus, milijardierius Rockefelleris, tapo sutvertas 1898 metais New Jersey valstybėj (tačiau jis išsiplėtojęs po visą Jungtinių Valstybių šalį). Sekančiuose metuose ta kompanija (geriaus: kompanijų kompanija) gavo gryno pelno 4,412,000 (4 milijonus, 412 tūkst.) dolerių. Paskui kasmetis šiaip augo pelnas:

1900 metais	55,501,774 dol.	1905 m.	57,456,356 dol.
1901 „	52,291,767 „	1906 „	83,122,251 „
1902 „	64,613,363 „	1907 „	85,000,000 „
1903 „	81,396,994 „	1908 (už 6 mėn.)	40,000,000 „
1904 „	61,570,110 „		

Išviso 580,952,615 dol.

Per 8 ir pusę metų «užsidirbti» tokį pelną jau nė Belzebubas nesugebėtų...

DARBININKO KRONIKA.

«Centrališkasis Revoliucijos Šelpimo Komitetas», kurį 1906 metais atsibuvęs Philadelphiaj «politiškas» lietuvių «seimas» pasikyrė suėmimui aukų, skiriamų revoliucijos reikalams Lietuvoje, paskutiniam «Liet.» numeryje (32) apsiskelbė rezignuojąs ir padavė galutiną atskaitą. Aukautojai paliovė siuntę jam pinigus nuo liepos mėn 1907 m. Dėlto paliovimo Komitetas ir atsisako nuo tarnystės. Pas jį da yra likę nepaskirtų pinigų \$65,34. Tie pinigai guli pas kasierių T. Dudą. Juos žada pasiųsti «nurodyton vieton» (keno nurodyton – nepasakyta), kaip tik atsirasią «svarbus tantai reikalas».

Dresdeno mieste, Vokietijoje, rugpiūčio 16–22 d. atsibus tarpautinis 4 tas esperantistų susivažiavimas. («Esperanto» yra nauja kalba). Jungtinių Valstybių valdžia šįmet oficiališkai pripažino «esperanto» ir į susivažiavimą nusiuntė delegatą. Belgija yra pirmutinė valstybė, pripažinusi tą tarptautišką kalbą: pernai pirmą syk nusiuntė delegatą į kongresą, buvusį Cambridge, Anglijoje. — Esperanto kalba pradeda platintis po pasaulį beveik teip smarkiai, kaip socializmas...

Chicagoj gyvuojanti Rusų Soc. Dem. Partijos kuopa neseniai savo susirinkime nutarė protestuoti prieš Amerikos valdžios patarnavimą Rusijos valdžiai, išsinečiant revoliucionierių Purėną. Protestą atspauzdįs ir rinks po juo parašus.

Rusijoje yra susitvėręs didelis plieno trustas, įstatymais pripažintas. Prieš tą įstatymą 110 dūmos atstovų, iš visokių partijų, padavė Stolypinui protestą su reikalavimu, kad būtų atštesni įstatymai prieš trustus ir monopolijas.

KRASOS DEŽUTE.

P. Sinkui. Užklašimas «Kur dingo?» nepatils. Nesvarbu, ar du, ar tris komisijos nariai pasirašinėjo. Svarbu tik tas, ar komisija atliko savo uždavinį.

Alex. A. Vainoriui, Jonui Bagdonui, B. Kondratavičiui, J.P. Raulynatėiui ir kitiems draugams, kurie šaukia polemikų rašytojus paliaut besivaidijus, pranešu, kad toki šauksmai, nors ir nepriedant aliejaus į ugnį, negal turēt jokių pasekmių, kol neišrasite būdo, kaip prašalinti v a i d ū p r i e ž a s t i s (juk nieko nėra be priežasties). Nėr ką atsišaukt į žmonių jausmus, neatvedus jų proto į tikrą kelią.

Dėl daugybės keliančių ir malšinančių vaidus raštų, negali viskas patilpt. Jei ir talpėja visus, tai jiems vis prisieitų gulēt kelias savaites.

M. G. Paukščiutei. 1) Dėlko nepatilpo visos rinkimų pasekmės — pranešta «K.» N 32. Komisija atliko savo darbą, negalima jos čia kaltinti. Dėlto jūsų užklašimas nepatils. — 2) Apie 1-mo rajono reikalus raštas ypatingai greitai patilpo, nes nė dviejų savaitų neišgulėjo.

J. Burgevičiui. Straipsnyje minite Karvidą — ar tai tikra pravadė?

J. A. Stankui. Kam gi atkartoti tą, ką vienas neseniai išsivajoję, būk darbininko raštai netinka «Kovai». Tai labai nešvarių, nes a b s o l i u t i š k a i neteisingą dėmę užmetat ant redaktoriaus. «Literatų» raštai tankiau yra netalpinami, nes kartais jie uždraudžiami taisyti. Kokius raštus norite gražinti?

I-mos kuopos sekr. A. Velykiutei. Straipsnis «Draugui Bagočiui»

nepatils — jis jį ir teip matė, o tas atsakymas jam nepriguli nuo jūsų kuopos, kadangi ne prieš kuopą jo protestuota. Pagalios, neverta daugiau bovytis ir žaisti į «pirmają kuopą». Kaip būtų dailu, kad liautumėt teip lošę ir stotumėt darban!

J. Lelioniui. Nieko negalima suprast iš jūsų raštelio, ko norit. Dėlto negalima ir sunaudot.

A t s i ū s t a jau senokai keletas sumanymų apie būsimąjį 5-ąjį LSS. susivažiavimą ir apie nominacijos bei rinkimų formą, bet tų raštų netalpinu dėlto, kad (1) kol dabartiniai ginčai nepasibaigs, tol visoki rimti sumanymai būtų tik balsu šaukiančiojo tyruose, ir kad (2) tie raštai da negreit pasės. Neužilgo gal sąjungiečiai stos prie normališko darbo, tad ir geriejie sumanymai patilps. Autoriai malonės pakentēt ir palaukt.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

J. Malunėlio — «Sunki gadynė» (eil.); J. Naudžio — «Kelkis mano tauta» (eil.); S. D. Valiulio — «Atsišaukimas į visuomenę», «Vyrų Piličėiai!»; J. Ilgūno (eil.) — «Darbininko skurdas», «Gana», «Pasauliui»; ? — «Ašaros atsiliepė»; S. Strazdo — «Ko liūdū», «Jurė», «Gegužinė», «Geismas», «Sąjungos reikaluose»; I. Rudiminas — «Atviras laiškas draugams polemizatoriams», «Draugams ir priešams»; 92 kuopos — «LSS. VII rajono draugų atyda»; V. Černiausko — «Pasarga III. raj. kuopoms»; P. Žvingilo — «Suprantas ir nesuprantas»; P. Berugščio — «Ar reikalinga referendum užsėdėjime extra mokesčių»; J. O. Širvydo — «Prasimanymai ir faktai»; A. Žimonto — «Galas nesusipratimams»; 59 kp. — «Įnešimo parėmimams»; 22 kp. užmanymas.

KLAIDU ATITAIŠYMAS.

Mano pranešime Illinojaus rajono LSS. kuopoms apie konferenciją buvo parašyta, kad konferencija atsibus 29 ir 30 rugpjūčio. Turėjo būt 26 ir 27 rugsėjo. Aš tą laiką paskyriau nuo savęs, o draugai nubalsuos vietą.

Illin. Rajono org. *P. Puskunigis.*

APGARŠINIMAI.

PRAKALBOS WILMERDINGE

23 rugp. (aug.) 1908 1 val. po piet. Cunningham svetainė, Bridge St. Kalbės A. Antonovas ir J. Stasiukelis iš Valparaiso, Ind.

REIKALINGAS ZECERIS,

kurs apsiimtų dirbti už nebrangią algą. Kreiptis šiuo adresu:

M. Statkus,
31 3-rd Ave. Taunton, Mass.

KAS TURI

«Kovos» Num. 14 — 1907 m. malonėkit prisijust administracijai. Siųskit kiek kas turit, truksta į 50 ekz.

Drg. J. Strimaitis, 201 Rubber ave., Naugatuck, Conn. prašo, kad draugai jam pranešt per atvira laiškelį kurie galēt pasiųst jam atliekamus «K.» num. 26, 33 ir 34. — 1906.

LS. Sąjungos išleistas knygos.

Kurias kiekvienas darbininkas turētų skaityti ir platinti.

1. Politiskas minų streikas	8c
2. Kudikių vergija «Laisvoje» Amerikoje	5c
3. Kovotojų Giesmės	15c
4. Priekus Engels (gyvenimas ir darbai)	15c
5. Moters ir Politika	15c
6. Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai	10c

Darbininkai ir jų ateitis [iš J. Grinius] 12c

Ant visų šių knygų perkupėiai ir kuopų knygiai gauna didelį uždarbį.

«Kovos» Administracija.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quessal, 441 Herriot st.
F. Bagočiui 148 Ohio st.

Yonkers, N.Y.
Mc Kees Rocks, Pa.

A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st.
T. Kubileky, 66 Porter ave.
J. Keršis, Box 329
J. Luliza, 22 So. Greene st.
V. Kvedera, 512 W. Barre st.
P. Kačiulis, 512 W. Barre st.
J. Matulis, 108 Grand st.
A. Dumbria, Box 512

P. M. Kaitis, 221 Wabasha Ave., Cor. Marshall, N. Side,
Chicago, Ill.

S. STANKEVYČIUS, 60 Wells st.
Ch. MAJAUSKAS, Box 418.

B. Kondratavičius, Box 659
J. Vaitkevičius, 40 Walnut st.
J. Jasulevičius, Bx 6

P. Meškiniš, 775 N. Montello st.
P. Norkus, 255 River st.

A. Kašuba, 129 Joseph ave.
J. Lukoševičius, S.E. Cor. 12th & Illinois st.

M. A. IGNOTAS, 1025 So. 2nd st.
E. FROOMES, 73 Grand str.

F. NARVYDAS, 544 W. 9th str
J. STANKUNAS, 1515 Sheffield st.

A. STANELIS, 74 West st.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.

A. D. Irzulis, 155 Metropolitan av.
M. Fanstiel, 4501 Hermitage av

K. J. Baranaukas, 452 Collinville av

E. St. Louis, Ill

Chicago, Ill.

Brockton, Mass

Wilmerding, Pa.

Baltimore, Md.

Baltimore, Md.

Baltimore, Md.

Brooklyn, N.Y.

Melrose Park, Ill.

Chicago, Ill.

Hartford, Conn.

Westville, Ill.

Wilmerding, Pa.

New Haven, Conn.

Minersville, Pa.

Montello, Mass.

Paterson, N. J.

Rochester, N.Y.

Phila., Pa.

Philadelphia, Pa.

Brooklyn, N.Y.

New York, N.Y.

Allegany, Pa.

Newark, N.J.

Springfield, Ill.

Brooklyn, N.Y.

Chicago, Ill.

E. St. Louis, Ill

„Pirmyn“

Populiariškai-moksliskas lietuvių savaitraštis. Išėina kas ketvergą Minersville, Pa. Kaina: metams \$1.50, pusei meto — 80c.; į užsienius — 4 rubliai. Adresas:

J.M. JASULEVYČIUS,
P.O. Box 6. MINERSVILLE, PA.

Pranešimas.

Tik ką išėjo iš spaudos knygutė **„Darbininkai ir jų ateitis“**, parašyta *Rék.* 43 puslapių. Kaina 12c.

Knygutėje trumpai, bet aiškiai išrodyta dabartinis darbininkų vargingas padėjimas, reikalingumas jiems šviestis, vienytis ir, kad atsiekti geresnį surėdymą, kuriame nebus nė krizių, nė bedarbių, nė dykažuonių ponų, nė badaujančių vargšų. — Šią knygutę verta perskaityti kiekvienam darbininkui.

Knygutė galima gauti «Kovos» administracijoje, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Agentams ir knygynams nuleidžiama didelės nuosimtis.

«Bedarbių klausimas».

Toks vardas «Dilgėlių» Bendrijos išleisto paveikslo, perstatančio šiandieninę bedarbę ir kaip ji gali būti išrisama. Paveikslas, gana didelis (8 x 11 colių), ant gražios, glencevotos nesulūžtamos popieros, kaštuoja su prisiunti-

mu 15 centų. 10 ekzempliorių — 80c.; 20 ekz. ir daugiau — už pusę kainos (po 7½ cento). Užsisakant mažiau kaip už dolerį, pinigų galima siųsti pačtos markėmis. Adrisuoti reikia šiaip: **«DILGĖLĖS»**, 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekiauoja \$2.00.

Galima užsisakyti 1908 metams

„ŽARIJA“

savaitinį darbininkų, bežemių ir mažžemių laikraštį.

Jau antri metai kaip eina.

«Žarija» kaina:

Lietuvoj metams 3 rub., pusmečiui 1 r. 50 k., 3 mėnesiams 80 kap., 1 mėnesiui 30 kap. Užsieny metams 4 rub., pusmečiui 2 rub., 3 mėnesiams 1 r. 5 kap.

«Žarija» duoda:

a) tiems, kurie surinks 10 užsimokeusių prenumeratorių, viennoliktąjį dykai; b) tiems, kurie užsimekės už visus metus, dykai duoda „Darbininkų Kalendorių“ 1909 metams, kuris išeis rudenį 1908 m.

Laiškus ir pinigus reikia siųsti redakcijai, o ne redaktoriui, leidėjui arba administratoriui.

Užsienio prenumeratorius meldžiame siųsti pinigus per Vilniaus Komercijos Banką, arba tiesiog savais pinigais, bet ne "money order"iais".

Adresas: **VILNIUS**,

Pilies skerg. (*Zankovi per.*) N 10, b. 4.

«Žarijos» redakcijai.

Raista [The Jungle] duodu dovanai

Skaitytojams «KOVOS», kurie dar tos knygos neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos «RAISTAS» nėra dar skaitę, tai visai mažai težinai Amerikos gudrybes, suktybes ir, teip vadinamą, jos gerovę ir negali išsisaugoti nuo visokių pinklių, nes neturi gana patyrimo. RAISTAS, tai knyga patyrimų.

Perskaites Raista, teipat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos, šaknų viso blogo, ir kodėl bedarbės kyla, o tuomi ir kaip galima visuomet turėti darbas ir gyventi laimingai. RAISTAS dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

RAISTAS, kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 355 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje, versta iš angliskos kalbos originalo.

RAISTAS aiškiai parodo, kaip kapitalistai kruvinai apgaudinėja darbininkus ir jie bei tarnai sugėdina moteris, nustumia į paleistuvystę, pasmerkdamy myriop.

Kurie jau skaito «Kovą», tai gali prikalbėti naujus skaitytojus — apturėjimui tos didelės dovanos.

RAISTO kaina \$ 1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata „Kovos“ 2.00. Bet kuris naujai užsiskakys „Kovą“ metams, prisiųsdamas man 2.00, apturės metams šį laikraštį ir RAISTĄ dykai.

Adrisas: **J. Naujokas, Madison Sq. Sta. box 189, New York City.**

Kiekvienas lietuvis inteligentas pripažįsta didelę vertę knygos «Raistas».

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliskos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **\$ 1.25**

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15c**

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) **10c**

Pinigus siųskite per Mony Order arba pačtos markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir stuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Telpturi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VIŠIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Royce,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 laryto
Nuo 2 iki 8 vakare
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėti rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čystytojas	1.00
Reumatizmo giduolė	1.00
Širdies sudrutinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims regulatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gyduolė	75c
St. Gotthardo aliejus	
Moties nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas mullas	25c

Ir daug kitokių gydnylių.

E.W. Gilas

SE. Cor. 2nd & Federal st.

Naujas išradimas

sustiprinimui ir užlarkymui plaukų.

Tūkstančiai plikų žmonių atgavo pulkitus plaukus, su laiko slinkimą plaukų, visi žmonės užsitiki mums ir mūsų gyduolėms, kuriems duodam teisingiausią rodą per laiką DYKAI, KAIP IŠSIGDYTI Slinkimą plaukų ir Plikimą, Pučkus, Didervine, Niežus ir lytiškąjį brudą. Nuo kojų užtrinkų tik 10c. Mes turime apie pusę milijono laiškų su padėkavūmėmis visokių tautysčių. Rašyk pas mus:

J. M. BRUNDZA CO.,

996-998 Broadway, Brooklyn, N.Y.

S. Ovelovitz.

Geriausios mėsos ir valgomi daigtai. Prieinamos Prėkės, Geras Tavoras. Jūsų atsilankymas pageidautinas.

1817 So. 2nd. St. Phila., Pa. 17

„K o v a”

Išleina kas pėtnyčia. Prennumera | visas $\text{\textcircled{C}}$ „KOVA” The Lithuanian Weekly, publi-
dalis svieto: $\text{\textcircled{C}}$ shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
metams $\text{\textcircled{C}}$ \$ 2.00 $\text{\textcircled{C}}$ So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečiui $\text{\textcircled{C}}$ \$ 1.00 $\text{\textcircled{C}}$ Subscription rates:
Apgarsiminių prekė: $\text{\textcircled{C}}$ One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; $\text{\textcircled{C}}$ Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 $\text{\textcircled{C}}$ Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigus ir ylsokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adresuokite:

„KOVA”, S.E. Cor. Moyamensing Ave. and
McClellan Str. Philadelphia, Pa.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	K. Liutkus, 109 Grand st., Brooklyn, N.Y.
II-ro Rajono	A. Bernotas, 228 Gerritt st., Philad'a, Pa.
III-čio " "	B. Kondratavychius, Bx 24, Wilmerding, Pa
IV-to " "	Miss M. M. Rice, Gen. Del., New York, N.Y.
" "	P. Norkus, 25 Van Buren st. Passaic, N.J.
" "	A. Purvis, 544 W. 49 st. New York City, N.Y.
Mass. Valst. Rajono	A. J. Viznias, 45 Ward st., Worcester, Mass.
V Rajono	A. Antonov, Bx 588, Minersville, Pa.
Illinois rajono	J. Švermickas, 3244 So Morgan st. Chicago, Ill.
VII rajono	J. Stasiulevyčius, 31 E. Broad st. Hazleton, Pa.

Sekretorius LSS. P. Puskunigis, 3239 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Išdininkas LSS. A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Administratorius LSS. F. J. Bagočius, 1815 E. Moyamensing Ave. Philad., Pa.

Išpildomojo Komiteto:

Miss M. M. Rice, Gen. Del. New York, N. Y.
J. G. Rinias, 120 Grand st. Brooklyn, N. Y.
J. Sukys, 120-124 Grand St. " "

Literatūros Komiteto:

J. O. Shirvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
J. Ilgaudas, 3255 So. Halsted St. Chicago, Ill.
J. Viskoška, 318 W. Broadway, So. Boeton, Mass.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmsėdis, J. SUKYS, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Sekretorius V. CERNIAUSKAS, 1711 E. Matheny Ave. Springfield, Ill.
Išdininkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmains pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

100 tukstanciu iš po spaudos

Naujos Lietuviškos daktariškos knygos jau
išėjo „VADOVAS | SVEIKATA”.

Ir vėl 100.000 išleista tos knygos, kurios vėliausias išda-
vimas, yra su daug pridėjimų, plačiau išaiškinta visokios
ligos, kaip būti sveiku ir nuo ligų apsisergeti, pripildyta
Direktorlaus:

COLLINS New York Medical Instituto.

Apart moksliskų raštų kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra
daug žingeidžių pamokinių, apie vyrų su moterims susituokimą, ką iki
šiol dar nieks teip atvirai ir drąsiai neaprašė, kaip „Vadovas | Sveikata”.

Ta knyga suviršum 200 lapų didžio, kiekvienas, kuris tik atsims 10 c.
markėms už prisiantimą, apturės per pačią VADOVĄ | SVEIKATĄ dykai.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir mote-
rims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išai-
gydyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reika-
lingas žinias.

Jei sergi, pirmiau negu kreipsies pas koki daktarą, kad ne-
sancią ligą nekalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk VADOVĄ | SVEIKATĄ.

Teipat **Collins N.Y. Medic. Inst.** daktarai, vyrų ir
moterų visokias ligas gydo pasekmingai, nes pergalejimu ligų vartoja
grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai
aprašyk ligą (lietuviškai), kad liga bus išgydoma ir bus prisiusti vaistai,
tai kokio skyriaus ar vardo liga nebūtu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinē-
jama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės, tik ne į Rusiją. Adresuok:

The COLLINS N.Y. Medical Institute
140 West 34-th st. New York, N.Y.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 p.p.

Dr. R. Mielke, aprūpintojas gydinij Institute.

Visu atydai.

„KOVOS” spaustuvėj yra spauzdinama visoki stam-
besni darbai, kaip tai knygos, konstitucijos, blankos ir
tt. ir tt. Darbas yra atliekamas gerai, greitai ir už vi-
siems prieinamą prekę.

Kurie tik turite kokį-nors spauzdinimo darbą, tuo-
jaus kreipkitės į «K-s» spaustuvę ir busite užganėdinti.

Laiškams popieros ir
atviri laiškėliai (post cards)

Neužilgo išeis iš spaudos laiškams popieros su labai gražiais pa-
veikslėliais, agitatyviško turinio, tinkanti į Lietuvą ir čion Amerikoj
siuntinēt. Teipgi daugybė atvirų laiškėlių (post cards) su gražiais
paveikslėliais, atspauzdintų ant dailios popieros. Viskas bus atlika
kuonogreičiausiai, o iliustracijos atspaustos visokiose parvose. Siųskit
orderius iš kalno, kaip išeis iš preso, tuoj bus pasiūsta. Laiškų ir kor-
čiukių prekė lygi: 2 už 5c., 12 už 25c., 60 už 1.00. Perkupėiams duo-
dama gerą uždarbį.

«KOVOS» ADMINISTRACIJA

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.